SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Víťaz

ročník 23
Máj 2022
číslo 4

Cez Máriu k Ježišovi

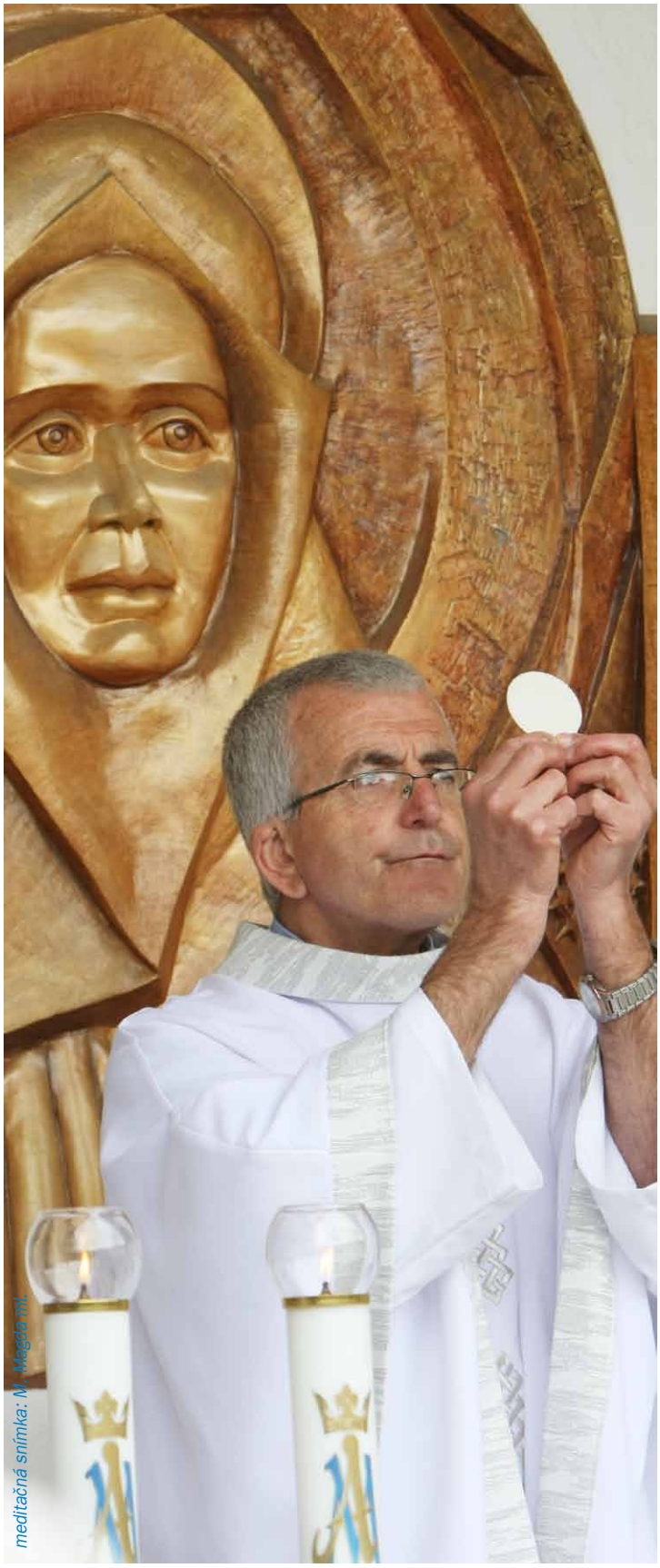

meditačná snímka: M. Megda ml.

Cez Máriu k Ježišovi

V mesiaci máj, ktorý čoskoro začneme, je pre nás všetkých možnosť posunúť sa trošku vpred v našej láske voči tej, ktorú si Otec vyvolil, aby sa práve prostredníctvom nej dal poznať svetu vo svojom Synovi. V máji si viac ako inokedy uctievame Pannu Máriu, okrem modlitby posvätného ruženca, zvlášť modlitbou Loretánskych litánií, ktoré sa budeme modliť pred začiatkom sv. omše.

Vzývanie Panny Márie nám má pomôcť vložiť sa viac do tajomstva slávenia sv. omše. Panna Mária, tak ako vždy, chce upriamiť naše srdcia na to, kvôli čomu sme prišli na sv. omšu. Skrze jej príhovor pripraviť svoje srdce na stretnutie s Ním. Pretože Panna Mária plne súhlasila s vôľou Otca, s vykupiteľským dielom svojho Syna a s každým vnuknutím Ducha Svätého, je pre všetkých nás vzorom viery a lásky.

V jednotlivých zvolaniach Loretánskych litánií sa obraciame na Pannu Máriu, ako na tú, ktorú si Otec vyvolil, aby bola Príbytkom Ducha Svätého, pretože v nej prebýval Boží Duch viac ako v akomkoľvek inom človeku.

Nik z ľudí nemal a nezakúsil príchod Ducha Svätého tak, ako Mária. K mnohým Duch hovoril, mnohých viedol, na mnohých zostúpil, ale jedine v nej sa Slovo Otca skrze Ducha Svätého stalo Telom. Rozjímaním nad každým jedným zvolaním, spoznávame hlbšie Pannu Máriu a jej milovaného Syna a nášho Pána Ježiša Krista.

d. o. Marek Hnat

OBSAH

Úvodník 2

KATECHÉZA

Kráčaj a spomínaj 4
Homília na 4. veľk. nedeľu rok A ... 6
Homília na 5. veľk. nedeľu rok A ... 8
Homília na 6. veľk. nedeľu rok A ... 10
Homília na 7. veľk. nedeľu rok A ... 12

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Púť do Guadalupe 14
Cirkevný majetok 18
O mojom rodnom Víťaze 19

SPEKTRUM MLADÝCH

Ahoj, deti! 21
Kecharitomene 22
Pozdvihnutie mysle 23
Máš problém? (113. časť) 24
Čo znamená miništrovať?.....26
Trampoty v manž. (171. časť) 28
Ohlášky 29
Stalo sa , stane sa 29
Prehľad bohoslužieb 30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda ml.
Vnútorná predná: M. Magda ml.
Vnútorná zadná: E. Jenča
Vonkajšia zadná: M. Magda

SPEKTRUM

Vydáva:
Rímskokatolícky farský úrad
vo Víťaze pre vnútornú potrebu
Za vydanie zodpovedá:
d. o. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie
Jazyková úprava: Anna Blizmanová
Grafika: Martin Magda sr.
Redakčný tím: † d. o. Ján Biroš, Martina Gondová, Žofia Jenčová, Mária Magdová, Monika Magdová, Peter Stašik, Melánia Tkáčová, Zuzka Forišová, Blažej Vaščák
Kontakty: Tel.: 051/79 16 235
e-maily: **vitaz@rimkat.sk**, **spektrum@rimkat.sk**
www.farnostvitaz.sk
IBAN **SK36 0900 0000 0050 3744 5647**
Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

snímka: M. Magda

Veľká noc

**Vzkriesený Ježišu, ty si svojím zmŕtvychvstaním porazil smrť.
Zostúpil si do ríše smrti a vzal si do svojich rúk všetko, čo je vo mne mŕtve, aby si to priviedol na svetlo a do života.
Odvalil si kameň, ktorý ma ťaží a bráni mi žiť.
Rozlámal si putá, ktoré ma zväzujú. Vstal si z mŕtvych a dávaš mi istotu, že i ja môžem s tebou vstať z hrobu svojho strachu, svojej temnoty a rezignácie. Po svojom zmŕtvychvstaní si sa najskôr zjavil Márii Magdaléne a zavolal si ju po mene. Pri stretnutí s tebou pochopila, že láska je silnejšia ako smrť, že tvoja láska obrala smrť o všetku silu. Daj, aby som dnes uveril, že v smrti príde aj mne v ústrety tvoje slovo lásky. A daj mi dôveru, že všade tam, kde nás rozdeľuje nejaký konflikt, slovo lásky tvorí nový život. Daj, aby som mal dnes účasť na tvojom zmŕtvychvstaní, aby som sa stretával s ľuďmi v otvorenosti a s nádejou, že aj v nich je tvoja láska silnejšia ako smrť.**

Anselm Grün

Pápež František počas Veľkonočnej vigílie:

Kráčaj a spomínaj

Noc sa chýli ku koncu a zapaľujú sa prvé svetlá úsvitu, keď sa ženy vydávajú k Ježišovmu hrobu. Postupujú neisto, stratené, ich srdcia sú rozorvané smútkom nad smrťou, ktorá im vzala Milovaného. Keď však dorazia na to miesto a vidia hrob prázdny, menia smer, menia trasu; opúšťajú hrob a bežia oznámiť učeníkom novú cestu: Ježiš vstal z mŕtvych a čaká na nich v Galilei. V živote týchto žien nastala Veľká noc, ktorá znamená prechod: v skutočnosti prechádzajú od smutnej chôdze k hrobu k radostnému behu k učeníkom, aby im povedali nielen to, že Pán vstal z mŕtvych, ale aj to, že je tu cieľ, ku ktorému treba okamžite dôjsť, Galilea. Tam je stretnutie so Zmŕtvychvstalým. Znovuzrodenie učeníkov, vzkriesenie ich sŕdc prechádza cez Galileu. Vstúpme aj my do tejto cesty učeníkov, ktorá vedie od hrobu do Galiley.

Evanjelium hovorí, že ženy „išli pozrieť hrob“ (Mt 28, 1). Myslia si, že Ježiš je na mieste smrti a že všetko sa navždy skončilo. Niekedy sa aj nám stáva, že si myslíme, že radosť zo stretnutia s Ježišom patrí minulosti, zatiaľ čo v prítomnosti poznáme predovšetkým zapečatené hroby: hroby našich sklamaní, našej trpkosti a nedôvery, hroby typu „už sa nedá nič robiť“, „veci sa nikdy nezmenia“, „lepšie je žiť zo dňa na deň“, pretože „o zajtrajšku niet istoty“. Aj my, ak sme boli zovretí bolesťou, obťažení smútkom, ponížení hriechom, rozhorčení nejakým neúspechom alebo nahlodaní nejakou starosťou, sme zakúsili trpkú chuť únavy a videli sme, ako radosť v našom srdci vyhasína.

Niekedy sme jednoducho pocítili únavu z každodenného života, únavu z toho, že sme my sami riskovali pred gumeným múrom sveta, v ktorom sa zdá, že vždy prevládajú zákony tých najprefíkanejších a najsilnejších. Inokedy sme sa cítili bezmocní a znechutení pred silou zla, konfliktmi, ktoré rozbíjajú vzťahy, logikou vypočítavosti a ľahostajnosti, ktorá akoby vládla spoločnosti, pred rakovinou zvrátenosti – toľko je toho -, šírením nespravodlivosti, ľadovým vetrom vojny. A dokonca sme sa možno stretli tvárou v tvár so smrťou, pretože nám vzala sladký pocit z prítomnosti našich drahých alebo sa nás dotkla v chorobe či nešťastí a my sme sa stali korisťou rozčarovania a prameň nádeje vyschol. Tak sa pre tieto alebo iné situácie – každý pozná tie svoje - naše cesty zastavujú pred hrobmi a my zostávame nehybne plakať a nariekať, sami, bezmocní a opakujeme to naše „prečo“. Celá reťaz otázok „prečo“...

Naopak, ženy na Veľkú noc nezostali ochromené pred hrobom, ale, ako hovorí evanjelium, „rýchlo vyšli z hrobu a so strachom i veľkou radosťou bežali to oznámiť jeho učeníkom“ (v. 8). Prinášajú správu, ktorá navždy zmení život a dejiny: Kristus vstal z mŕtvych! (porov. v. 6). A zároveň zachovávajú a odovzdávajú Pánovo odporúčanie, jeho pozvanie učeníkom, aby išli do Galiley, lebo tam ho uvidia (porov. v. 7). Bratia a sestry, dnes sa zamyslime nad otázkou: čo znamená ísť do Galiley? Znamená to dve veci: na jednej strane vyjsť z uzavretého večeradla a ísť do kraja obývaného pohanmi (porov. Mt 4, 15), vyjsť z úkrytu a otvoriť sa poslaniu, uniknúť strachu a kráčať v ústrety budúcnosti. A na druhej strane – a to je veľmi pekné - to znamená vrátiť sa k počiatkom, pretože práve v Galilei sa všetko začalo. Tam Pán prvýkrát stretol a povolal učeníkov. Ísť do Galiley teda znamená vrátiť sa k pôvodnej milosti, znamená to znovunadobudnúť pamäť, ktorá obnovuje nádej, „pamäť budúcnosti“, ktorou nás poznačil Zmŕtvychvstalý.

To je teda to, čo robí Pánova Veľká noc: nabáda nás ísť vpred, vyjsť z pocitu porážky, odvaliť kameň z hrobu, v ktorom často uzatvárame nádej, s dôverou hľadieť do budúcnosti, pretože Kristus vstal z mŕtvych a zmenil smerovanie dejín. Ale aby sme to mohli urobiť, Pánova Veľká noc nás vracia do minulosti našej milosti, núti nás vrátiť sa do Galiley, kde sa začal náš príbeh lásky s Ježišom, tam kde nás prvý krát povolal. Žiada od nás, aby sme znovu prežili tú chvíľu, tú situáciu, tú skúsenosť, v ktorej sme sa stretli s Pánom, zakúsili jeho lásku a dostali nový a žiarivý pohľad na seba, na skutočnosť, na tajomstvo života. Bratia a sestry, aby sme mohli znovu vstať, znovu začať, pokračovať v našej ceste, musíme sa vždy vrátiť do Galiley, to znamená vrátiť sa nie k abstraktnému, ideálnemu Ježišovi, ale k živej, konkrétnej, hmatateľnej spomienke na naše prvé stretnutie s ním. Áno, na to aby sme mohli kráčať, musíme si spomínať; aby sme mali nádej, musíme živiť pamäť. Toto je pozvanie: pamätaj a kráčaj! Ak znovu objavíš prvotnú lásku, úžas a radosť zo stretnutia

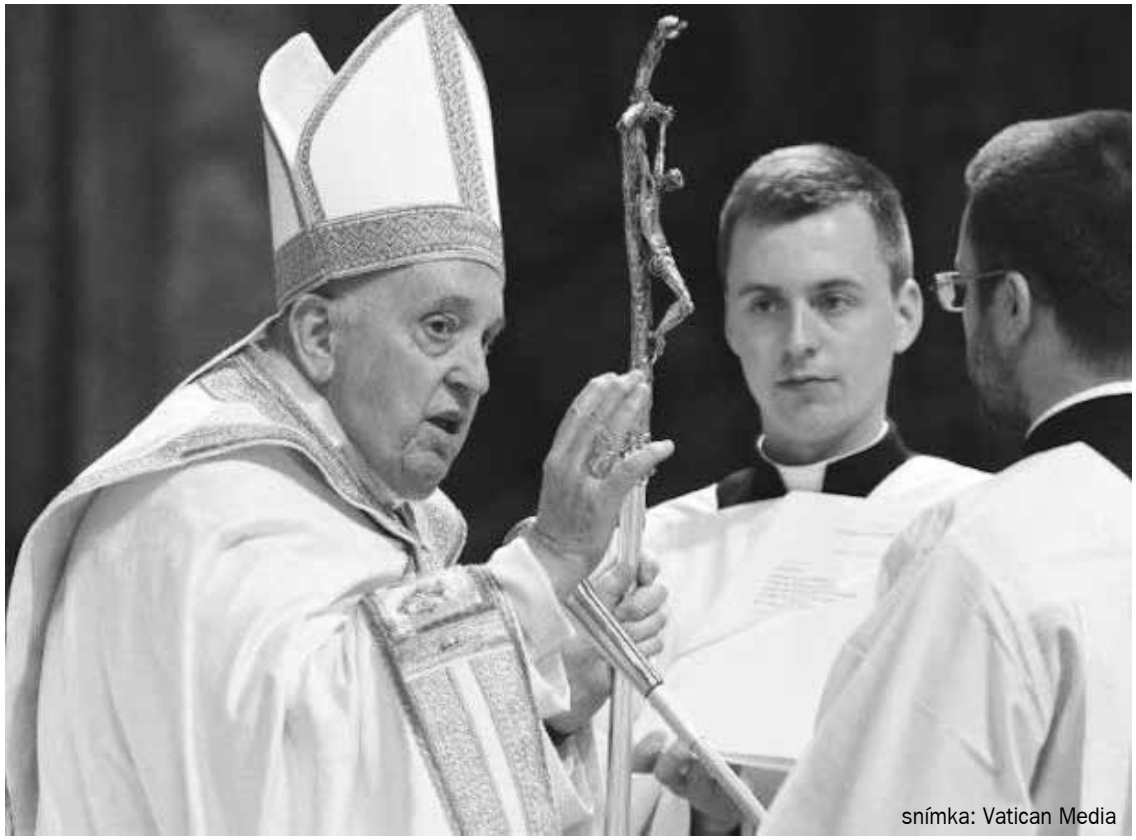

snímka: Vatican Media

s Bohom, pôjdeš ďalej. Pamätaj a kráčaj.

Spomeň si na svoju Galileu a kráčaj ku svojej Galilei. Je to „miesto“, kde si osobne spoznal Ježiša, kde pre teba nezostal historickou postavou ako iní, ale stal sa životnou osobou. Nie vzdialeným Bohom, ale Bohom, ktorý je blízky, ktorý ťa pozná a miluje viac ako ktokoľvek iný. Brat, sestra, spomeň si na Galileu, na svoju Galileu. Na svoje povolanie, na to Božie slovo, ktoré ťa oslovilo v presne určenom okamihu; na tú silnú skúsenosť v Duchu, na tú najväčšiu radosť z odpustenia, ktorú si pocítil po spovedi, na tú intenzívnu a nezabudnuteľnú chvíľu modlitby, na to svetlo, ktoré sa rozžiarilo v tvojom vnútri a premenilo tvoj život, na to stretnutie, na tú púť... Každý z nás pozná svoju Galileu, každý z nás pozná svoje vlastné miesto vnútorného vzkriesenia, to počiatočné, to základné, to, ktoré všetko zmenilo. Nemôžeme ho nechať v minulosti, Zmŕtvychvstalý nás pozýva, aby sme tam išli vykonať si Veľkú noc. Spomeň si na svoju Galileu, oživ ju dnes. Vráť sa k tomu prvému stretnutiu. Spýtaj sa sám seba, aké to bolo a kedy to bolo, zrekonštruuj kontext, čas a miesto, zakús emócie a pocity, preži farby a chute. Lebo ty vieš, keď si zabudol na tú prvú lásku, práve vtedy, keď si zabudol na to prvé stretnutie, začal sa ti na srdce usádzať prach. A zažil si smútok a podobne ako učeníci sa ti všetko zdalo bez perspektívy, s balvanom, ktorý zapečatil nádej. Ale dnes, brat, sestra, ťa sila Veľkej noci pozýva odvaliť balvany sklamania a nedôvery. Pán, expert na prevracanie náhrobných kameňov hriechu a strachu, chce osvietiť tvoju svätú pamäť, tvoju najkrajšiu spomienku, zaktualizovať to prvotné stretnutie s ním. Pamätaj a kráčaj: vráť sa k nemu, znova v sebe nájdi milosť Božieho vzkriesenia! Vráť sa do Galiley, do tvojej Galiley.

Bratia, sestry, poďme za Ježišom do Galiley, stretnime sa s ním a klaňajme sa mu tam, kde očakáva každého z nás. Oživme krásu z toho, keď sme ho po objavení živého vyhlásili za Pána svojho života. Vráťme sa do Galiley, kde sme zažili prvotnú lásku, vráťme sa každý do svojej vlastnej Galiley, do Galiley nášho prvého stretnutia a povstaňme k novému životu!

(Preklad Slovenská redakcia Vatikánskeho rozhlasu - Vatican News, Andrej Klapka a Martin Jarábek)

KATECHÉZA

Homília na 4. veľkonočnú nedeľu, rok A
z prípravy kňaza + Jána Biroša

Cesta dokonalosti spočíva v nasledovaní Krista

Milí veriaci,

Sväté písmo často spomína pastierov a ovečky. Chov dobytka, hlavne oviec, bol v dávnych dobách jedným z hlavných zdrojov obživy. Práca pastiera bola v tých časoch nebezpečná. Divá zver ohrozovala pasúce sa stádo cez deň, aj v noci. Pastier bránil svoje ovečky nie raz aj s nasadením svojho života.

Proroci predpovedali, že prisľúbený Mesiáš bude pastierom oviec. Pán Ježiš o sebe povedal, keď chcel vyjadriť svoju lásku k nám ľuďom: „Ja som dobrý Pastier.“ Pán Ježiš svoje slová aj skutky dokázal a potvrdil, keď za nás zomrel na kríži. Zaslúži si, aby sme aj my boli dobrými, jemu vernými ovečkami.

Podľa čoho poznáme dobrú ovečku? Pán Ježiš to sám udáva. Pozná a počúva na jeho hlas. Konečne ide verne za hlasom svojho pastiera. Nasleduje ho, nech ju vedie kamkoľvek. Aj my potrebujeme čím lepšie poznať Pána Ježiša, osvojiť si jeho náuku a žiť podľa nej.

V doprave na mori sa využíva kompas. Námorník by bez neho na širom mori určite zablúdil. Keď vychýlime ručičku kompasu, vracia sa do pôvodnej polohy a ukazuje na sever. Podobne sa správa dieťa ku svojej matke. Nedá sa oklamať. Svoju matku pozná aj medzi tisícami matiek. To isté sa deje aj v srdci kresťana. Je zameraný na Krista. Pozná svojho Spasiteľa a miluje ho. Myslí na neho, hovorí o ňom, modlí sa k nemu. Žije pre neho a umiera pre neho.

Kto uveril, vie, že Kristus má tu na zemi svojich zástupcov. Je to Svätý Otec, sú to biskupi a kňazi. Vidí v nich Pána Ježiša. Ctí si ich, miluje ich, modlí sa za nich a podporuje ich. Veriaci človek považuje všetkých ľudí za Božie deti, za svojich bratov a sestry. V chudobných a chorých ľuďoch spoznáva trpiaceho Spasiteľa a ochotne im pomáha. Rád koná skutky telesného aj duševného milosrdenstva. Pamätá na slová Pána Ježiša: „Čo ste jednému z týchto najmenších urobili, mne ste to urobili.“

Veriaci človek pozná Pána Ježiša v Oltárnej sviatosti. Preto s radosťou chodí do kostola, aby sa poklonil svojmu Spasiteľovi a aby ho prijal do čistého srdca.

Pastieri kedysi na noc sústreďovali svoje stáda za vysokou ohradou z kameňa. Ovečky tam boli v bezpečí pred zlodejmi a pred dravou zverou. Ráno prichádzali pastieri a volali na svoje ovce. Aj každý farár zvoláva pred prvým piatkom svoje ovečky na spoveď. Každá ovečka poznala hlas svojho pastiera a išla za ním. Za hlasom cudzieho pastiera nešla nikdy.

Dobré ovce poznajú hlas svojho pastiera. Tento im hovorí: „Blažení chudobní“, čo viac túžia po Božej sláve ako po bohatstve. „Blažení tichí“, čo odmietajú každé násilie a vedia krivdu znášať, aj odpustiť. „Blažení čistého srdca, lebo oni budú vidieť Boha“. „Blažení, ktorí plačú“, čo dôverujú v Božiu pomoc a nezúfajú ani v nešťastí a chorobe. Dobrá ovečka pozná náuku Pána Ježiša. Vie, že život sa smrťou nekončí a Boh raz dobrý skutok odmení a zlo potrestá. A podľa toho aj žije.

Cesta dokonalosti spočíva v nasledovaní Krista. Všetci svätí kráčali touto cestou. Svätý Vincent de Paul sa často sám seba pýtal: „Čo by na mojom mieste robil Pán Ježiš?“ Bolo by dobré, keby sme sa aj my občas opýtali seba: Modlil by sa Pán Ježiš tak, ako sa modlím ja? Správal by sa Pán Ježiš v úrade, obchode, v električke tak, ako sa správam ja? Zasvätil by Pán Ježiš nedeľu tak, ako ju zvyknem svätiť ja? Správal by sa Pán Ježiš k svojim nadriadeným tak, ako sa k nim správam ja? Zachádzal by Pán Ježiš so svojimi podriadenými tak, ako s nimi zachádzam ja?

Pán Ježiš právom očakáva, že ho budeme nasledovať. On o sebe povedal: „Syn človeka neprišiel na to, aby sa dal obsluhovať, ale aby sám slúžil iným.“ Ak chceme byť jeho dobrými ovečkami, tak ho nasledujme a ochotne slúžme svojim bratom.

Naším Dobrým Pastierom je Pán Ježiš. Ako mu my ukážeme svoju lásku? Čím sa mu chceme odvďačiť? Budeme ho nasledovať, alebo sa od neho odvrátime? Pamätajme však, že v tom spočíva naša spása, keď vytrváme s Ním.

Dnes sa máme s celou Cirkvou modliť za budúcich kňazov. Sami pociťujeme, ako ich potrebujeme. U nás kňazov rýchlo ubúda a tí, ktorých ešte máme, majú väčšinou taký vek, že by už mohli ísť do dô-

chodku. Ročne zomiera viac kňazov, ako ich je vysvätených. Kto zaplní osirelé miesta zomrelých a chorých kňazov? Tu pomôže len modlitba, aby Pán zbystril sluch mladých veriacich mužov, aby počuli volanie ku kňazskej službe.

Lebo Pán je Dobrý pastier a volá svoje ovce aj dnes, ide len o to, naladiť svoje srdcia na vlnovú dĺžku Božieho volania. Kto je KŇAZ? Je po pastier ľudí. Kristov vyslanec, ktorého Pán poslal, aby volal, zvolával jeho ovce. Aby pred nimi kráčal a viedol ich na pastvu Božieho kráľovstva. Jeho kňazská služba je práve v tom, že je tu pre druhých. Ten druhý je predovšetkým Kristus. Byť dobrým kňazom znamená slúžiť Kristovi, byť vyvlastnený v Kristov osoh tak, že z človeka už po rokoch kňazstva neostane nič, iba podoba - obraz Krista.

Vyvlastnenie kňaza v prospech Krista začína jeho povolaním. Kristus ho často volá v jeho detských rokoch, niekedy v dospievaní, niekedy, keď už vykonáva nejaké zamestnanie. Volá ho neodbytným vnútorným hlasom: „Poď za mnou, urobím ťa pastierom ľudí!“ Mladý človek prijme túto výzvu stať sa Kristovým kňazom niekedy až po dlhých a strastiplných bojoch. Tento volajúci Boží hlas má však vždy inú podobu. U niekoho je to náhly pud, ktorý ho prepadne pri tichej modlitbe, po svätom prijímaní, u iného je to myšlienka, ktorú počul v kázni, ktorú čítal v nejakej knihe. U ďalšieho je to otriasajúce poznanie, že svet hynie bez lásky a nepozná pravdu, takto k tomu prišiel atómový vedec, ktorý sa v roku 1971 stal kňazom. Alebo, že človek nemôže nikde inde nájsť plné šťastie, iba v Bohu.

snímka: M. Magda

Boli kňazi a svätci, ktorí boli vyzvaní zvláštnym vnuknutím uprostred zábavy v tanci ako mladíci. Nech je to už akokoľvek, budúci kňaz poslúchne a vstúpi do seminára. Tam jeho vyvlastnenie v prospech Krista pokračuje. Bohoslovec vystupuje zo svetských povolaní, rozhodol sa slúžiť Kristovi, hoci mohol byť lekárom, inžinierom, profesorom... Počas piatich rokov bojuje sám so sebou, aby sa pripravil na okamih vysviacky, kedy definitívne opúšťa svojich priateľov, príbuzných aj právo založiť si vlastnú rodinu. V deň vysviacky, keď odpovie na výzvu cirkvi „Tu som“, jeho vyvlastnenie v prospech Krista sa dokoná. Od chvíle svätenia je trvale poznamenaný stať sa jeho, Kristovým, zástupcom. Jeho hlas je od tej chvíle hlasom samého Krista, keď hlása evanjelium. Jeho osoba je zatienená osobou Krista, keď predsedá eucharistickej slávnosti, keď krstí, keď spovedá a maže chorých. Právom sa o kňazovi hovorí, že je druhým Kristom.

Modlime sa, aby sa našlo veľa takýchto Kristových kňazov, ktorých srdce bije iba pre druhých aj vtedy, ak za jeho prácu a námahu zažíva nevďak. Modlime sa aj za všetkých veriacich, aby počúvali a poslúchali svojich kňazov a aby nepočúvali, ako to hovorí samo evanjelium, „vlkov v ovčom rúchu“.

Zhromaždili sme sa ako Cirkev, ako Boží ľud na tomto mieste. Sme ovce a Ježiš, Dobrý pastier, nás zavolal. Dnes nás povedie na pastvu svojho slova a ku svojmu stolu. Zvlášť dnes nechceme byť akosi stranou. Spoločným spevom a modlitbou, vďakou a chválou sa chceme zomknúť okolo svojho pastiera. Pane Ježišu, náš najvyšší Kňaz a Pastier, zmiluj sa nad nami, nad tvojim verným stádom veriacich, zmiluj sa aj nad nami, ktorí z Tvojej vôle vykonávame preťažký úrad tvojich zástupcov na zemi. Amen.

KATECHÉZA

Homília na 5. veľkonočnú nedeľu, rok A
z prípravy kňaza + Jána Biroša

„Bez Boha nieto človeka“

Milí veriaci,

nie je to náhoda, že v posledných veľkonočných nedeliach Cirkev číta z Jánovho evanjelia úryvky Ježišových „rečí na rozlúčku“. Pre jeho učeníkov, vtedy aj dnes, je rovnako ťažké zostať bez viditeľnej Kristovej prítomnosti. Preto slová, ktorými Pán Ježiš teší apoštolov pred odchodom z tohto sveta, platia pre veriacich všetkých čias. Po Kristovom zmŕtvychvstaní nemá jeho učeník inú možnosť, ak sa chce stretnúť s Ježišom, ako vieru a lásku. A presne k tomu nás chcú „reči na rozlúčku“ povzbudiť.

Situácia Ježišových učeníkov je pred Veľkým piatkom bezútešná. Ich srdce je zovreté úzkosťou o Pána Ježiša a o seba. Ich oči, zvyknuté doposiaľ na Kristovu prítomnosť, sa ešte nenaučili vidieť za ňu, zrakom Božieho Syna, plného milosti a pravdy. Preto sú bezradní a plní neistoty.

Pán Ježiš ich teší. Odchádza, ale len preto, aby im pripravil miesto pri Otcovi. Prv však, kým sa tak stane, prežijú zrútenie všetkých svojich istôt, na ktoré sa spoliehali. Ale v tých temných hodinách nebudú sami, Pán opäť príde vo svojom Duchu, aby ich vzal k sebe, a to vo viere. V nej uvidia Otca, zažijú predchuť prebývania v jeho dome slávy. Budúcnosť sa uskutoční už tu, uprostred hluku a nepriateľstva sveta, ak uznajú v Ježišovi svoju cestu, pravdu a život.

Pán Ježiš je cesta, ktorá vedie k Otcovi. Kto žije v spojení s ním, dosahuje už na zemi večný život svojho cieľa. A kto verí v Ježiša ako v pravdu, ten vidí viac, ako mu môže sprostredkovať a ponúknuť telesný zrak a urobí vo viere skúsenosti, ktoré sa rovnajú alebo predčia skutky, ktoré robil Ježiš.

Toto je zmysel dnešného úryvku z evanjelia. Akú útechu si z neho môžeme vybrať my, kresťania? Prežívame zrúcanie istôt, ktoré nás doteraz podopierali a to nás robí neistými a bezradnými. Technická revolúcia zmenila svet. Človek ovláda prírodu ako nikdy predtým. Získal tak obrovskú moc nad hmotou, že preniká do kozmického priestoru. Vyrobil zbrane, ktoré môžu vyhubiť celé svetadiely. A v tom je tragédia moderného človeka.

Čím viac nadobúda moci nad hmotou, tým viac stráca vládu nad sebou. Opojenie hmotou priviedlo človeka do nebezpečenstva šoféra, ktorý vyvinul takú veľkú rýchlosť, že v zákrute už nemôže ovládať svoj stroj. Koniec je jasný. Tento neovládateľný stroj človeka zabije. Modernému človeku sa vymkla hmota z rúk. Stroje mu dali veľa voľného času, ale on si s ním nevie dať rady. Čakal pomoc od vedy vo všetkých životných situáciách. Ale veda nedokázala vyrobiť tabletku, ktorá by ukončila jeho stresy. Pred štrasburským domom stojí socha so zaviazanými očami. Toto je obraz moderného človeka. Hmota, peniaze, blahobyt a rozkoš mu zalepili oči.

Je veľmi potrebné pásku človeku odviazať a povedať mu oslobodzujúcu pravdu - čím viac hmoty na seba navešiaš, tým budeš nešťastnejší. Ak chceš zostať človekom, musíš to nižšie v sebe podriadiť tomu vyššiemu, teda telo musíš podriadiť duši. Pozri sa: z ducha dostáva hmota tvar, duch navrhuje plán, z ktorého rastie továreň, z plánu, z ducha človeka sa zdvíha mesto zo zeme. To duch vdychuje krásu hmote a z mramoru sa stane socha, rozozvučia sa struny a zaznie pieseň. To duch prebudí v druhom človeku lásku a láska spája dvojice ľudí do spoločenstva manželského života. Ak chceš byť človekom, musíš dovoliť, aby bol u teba na prvom mieste duch a nie telo. A toto dokážeš len vtedy, ak podriadiš svojho ducha Bohu, ktorého je tvoj duch zrkadlom.

„Bez Boha nieto človeka“, napísal veľký ruský spisovateľ Tolstoj. A kde nájdeš Boha? V hlbinách svojho srdca. Túžiš po šťastí, ale sám si spoznal, že šťastie z ľudskej lásky, z opojenia drogami, z prepychového bytu ťa nenasýti, pretože túžiš po večnej láske, po večnej radosti, po večnom pokoji. Vyber rybu z vody a bude sa trepať, až kým sa nedostane späť do vody. Vyber vtáčika z hniezda a bude prežalostne štebotať, až kým sa nedostane späť do hniezda. Podrž kameň vo vzduchu a bude tiahnutý k zemi. Oceánom tvojej duše je Boh, hniezdom tvojej duše je Boh, len v ňom nájde pokoj ako ryba vo vode, vtáčik v hniezde, kameň na zemi.

Aby technika človeku pomáhala plne žiť a nie ho vyhladiť zo zeme, aby naša civilizácia nezanikla, je potrebné človeka vrátiť Kristovi, ktorý prišiel, aby zachránil človeka aj svet. Len v ňom je cesta, pravda a život. Cesta, po ktorej sa vyplatí ísť, pravda, ktorá dáva slobodu a život, ktorý prináša radosť a večný pokoj.

Večnosť začína dnes! Toto je posolstvo dnešnej nedele. Cesta k večnému životu začína tu, kde sme sa zhromaždili k Eucharistii a Ježiš je medzi nami. Stačí, ak sa k nemu priblížime vo viere a uvidíme Otca a zakúsime aj chuť večnej slávy.

A toto je naša útecha. Ježiš, v ktorého sme uverili, ide s nami, mocnejšie ako vtedy, keď sprevádzal svojich učeníkov viditeľne. Prichádza skrze svojho Ducha, aby nás vzal do príbytku Otca a my cítime jeho slávu, jeho blízkosť a jeho pokoj natoľko, nakoľko sme mu podobní a verní svojimi skutkami. Prežívame už teraz večný život, svoje vzkriesenie s Kristom aj svoju budúcnosť. Amen.

M. Magda

Ježiš vstal z mŕtvych

Hymnus z Liturgie hodín

Bronie sa zora na nebi,
už znejú chvály vznešené:
svet jasá, plný veleby,
a peklo chvie sa zdesené.

Veď statočný a mocný Kráľ
smrť zničil, život obnovil,
pekelné brány pošliapal
a z úbohých sňal okovy.

Strážilo vojsko jeho hrob,
zapečatený kameňom;
nastáva zázrak všetkých dôb:
vychádza Víťaz z hrobu von.

Už nieto smrtných úzkostí,
už nieto bolestivých rán;
zvestuje anjel z výsosti:
Vstal slávne z mŕtvych
Kristus Pán.

Tebe buď sláva, Ježišu,
ktorý si slávne z mŕtvych vstal;
Otcovi, Duchu Svätému
nech večne zuní pieseň chvál.

KATECHÉZA

Homília na 6. veľkonočnú nedeľu, rok A
z prípravy kňaza + Jána Biroša

Nenazdávajte sa, že som prišiel zrušiť zákon

Milí veriaci,

niekedy sa zvykne hovoriť, že Starý zákon sa vyznačuje akousi chladnosťou. Že sa v ňom všetko zakladá na príkazoch, zákonoch a predpisoch. Určuje sa, čo sa smie robiť, aj čo sa robiť nesmie. Boh sa v Starom zákone javí, akoby bol len všemohúcim Pánom, ktorého treba poslúchať. Naopak, Nový zákon zvykneme charakterizovať duchom lásky, duchom slobody. Boh je náš milujúci otec a my sme jeho milované deti. V krátkosti by sme to mohli zhrnúť takto: Starý zákon, to sú prikázania a Nový zákon, to je láska. Takéto rozlíšenie je však príliš jednoduché a treba povedať, že nie je ani úplné, nie je ani správne.

Ani pre Starý zákon nebola láska niečím úplne neznámym. A v Novom zákone zasa prikázania nestratili svoje opodstatnenie a nestali sa zbytočnými. Sám Pán Kristus nám povedal na túto tému jasné slová: „Nenazdávajte sa, že som prišiel zrušiť zákon alebo náuku prorokov. Neprišiel som ich zrušiť, ale zdokonaliť. Lebo, veru hovorím vám: Skôr by sa mohli pominúť nebo aj zem, ako by sa pominulo jediné písmenko alebo čiarka zo zákona, kým sa všetko nesplní. Kto by teda zrušil jediné najmenšie prikázanie a tak by vyučoval ľudí, ten bude najmenší v nebeskom kráľovstve. Ale kto ich zachová a bude tak aj vyučovať, ten bude v nebeskom kráľovstve najväčší.“

V Starom zákone bolo hlavným prikázaním to isté prikázanie ako v Novom zákone: láska k Bohu a láska k blížnemu. A zasa, ani Nový zákon si nemožno predstaviť bez prikázaní. Pri poslednej večeri Pán Kristus nazval lásku svojim prikázaním: „Moje prikázanie je, aby ste sa navzájom milovali, ako som ja miloval vás.“ A že nemožno od seba oddeľovať lásku a prikázanie, to nám jasne hovorí Pán Kristus aj v dnešnom evanjeliu: „Ak ma milujete, zachovávajte moje prikázania!“ A ešte opakuje: „Kto pozná moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje.“

Aj napriek tomu sa nám niekedy zdá, že láska je niečo iné ako prikázanie a prikázanie je čosi iné ako láska. Potom sa stáva, že mnohé veci robíme ako prikázané, ale robíme ich bez lásky. Robíme ich len zo strachu, z donútenia. Aj sa modlíme, aj ideme do kostola, k svätej spovedi a k svätému prijímaniu pristupujeme len preto, že je to predpísané, že je to povinnosť. Nemali by sme nikdy zabúdať na slová apoštola, svätého Pavla: „Čo by som hovoril jazykmi ľudskými a anjelskými a lásky by som nemal, bol by som iba cvendžiacou mosadzou a zuniacim zvoncom. A čo by som mal dar proroctva a poznal všetky tajomstvá a mal všemožné vedomosti, a čo by som mal vieru takú silnú, žeby som hory prenášal a lásky by som nemal, ničím by som nebol. A čo by som rozdal všetok svoj majetok, ba čo by som vydal svoje telo do múk ohňa a lásky by som nemal, nič by mi to neosožilo.“ Áno, láska dáva hodnotu našim skutkom.

Ale inokedy zas upadáme do inej krajnosti. Milujeme bez ohľadu na prikázania. Milujeme to, čo je zlé, čo je hriešne, škodlivé a zakázané. Veľmi pomýlené je oháňať sa vtedy zásadou: „Láska je viac ako prikázanie!“ Táto zásada nemá absolútnu platnosť a môže sa aplikovať iba niekedy, keď totižto ide o ľudský - cirkevný, a nie Boží. Boh je pôvodcom všetkých príkazov Desatora aj príkazu lásky. Vlastne v prikázaní lásky je obsiahnutých všetkých desať prikázaní. Boh si nemôže protirečiť a niečo v jednom prikázaní prikazovať a to isté v druhom zakazovať.

Môže sa napríklad stať toto: Treba opatrovať chorého, ktorý je odkázaný na pomoc iného. Je práve nedeľa. Mali by sme ísť na svätú omšu. Na jednej strane je láska k chorému a na druhej strane je príkaz zúčastniť sa na svätej omši. Niekedy nemožno zadosťučiniť obidvom. Čo teda, ako sa vtedy zachovať? Láska je Božie prikázanie, účasť na svätej omši je veľmi vážny, ale iba cirkevný príkaz. V takomto prípade teda možno potrebné postarať sa o chorého a vymeškanie svätej omše nie je previnením, nie je hriechom. V takom prípade by sme teda dali prednosť láske pred prikázaním. Dali sme teda prednosť Božiemu prikázaniu pred cirkevným, ľudským.

Ale nemožno takto postupovať, keď ide napríklad o lásku k blížnemu a rozvrat manželstva, o lásku blížnemu a prestúpenie priká-

zaní: Nezabiješ! Nezosmilníš! Nepožiadaš manželku blížneho svojho! Nepokradneš! Nemožno teda nikdy ospravedlňovať hriechy láskou. Lebo to nie je taká láska, ktorú od nás žiada Boh. Nemožno láskou ospravedlňovať smilstvo, manželskú neveru, pozbavenie života nenarodeného, zanedbanie starostlivosti o deti, manželský rozvod, alebo krádež. Boh totiž prikazuje aj lásku, aj čistotu podľa stavu, aj ochranu života, aj rodičom starostlivosť o deti, aj nerozlučiteľnosť manželstva, aj ochranu majetku blížneho a spoločnosti. Nemôže byť od Boha a podľa Božej vôle láska, ktorá sa protiví prikázaniam toho istého Boha.

Chyba nie je v prikázaní, ale v mylnom chápaní lásky. Láska totiž nie je len to, čo je príjemné, ale v prvom rade, čo je dobré. A Kristus určil práve obetu na znak veľkej lásky: „Nik nemôže väčšmi milovať, ako keď dušu položí za priateľov“ (Jn 15, 13).

Veľkonočné obdobie sa chýli ku koncu. Nanebovstúpením si pripomenieme, že Ježiš od nás odišiel. To znamená, že sa s Ježišom už nemôžeme stretnúť? Nie. Veľká noc trvá ďalej, toto si musíme uvedomiť. Ježiš nás miluje a chce sa nám dať poznať ako svojim prvým učeníkom. Ale musíme sa mať radi.

„Ak ma milujete, zachovávajte moje prikázania!“, hovorí Pán Ježiš. Nemožno však milovať Krista a nenávidieť blížnych. Lebo náš blížny, to je Kristus. Tak nás učí apoštol lásky, sv. Ján: „Po tom poznávame, že milujeme Božie dietky, keď milujeme Boha a plníme jeho prikázania. Lebo v tom je láska k Bohu, že zachovávame jeho prikázania.“ Amen.

snímka: M. Magda

KATECHÉZA

Homília na 7. veľkonočnú nedeľu, rok A
z prípravy kňaza + Jána Biroša

„Nie za svet prosím, ale za tých, ktorých si mi dal“

Milí veriaci,

počuli sme záver „reči na rozlúčku“, veľkňazskú Kristovu modlitbu, ktorá ako záverečný hudobný akord zakončuje jeho poslanie na zemi. Pán Ježiš už svojich učeníkov nenapomína, ale modlí sa za nich. Stojí tvárou v tvár smrti. Udrela jeho posledná hodina a predsa ju svätý Ján poníma tak, že Pán Ježiš hovorí svoje vďakoučinenie a u svojho Otca sa za nás stále prihovára. Kristus sa v tejto modlitbe zasväcuje v obeť a prihovára sa za učeníkov. Pán Ježiš sa v živote modlil často, ale s výnimkou Otčenáša a krátkych viet, nepoznáme obsah jeho modlitieb. Až tu máme ukážku, o čo sa Ježiš modlil. Ako sa celý život usiloval o oslávenie Otca, tak aj v hodine smrti mu nemohlo ísť o nič iné. Preto v prvej časti modlitby Ježiš prosí, aby bol Otec oslávený a v druhej, aby boli učeníci ponechaní vo svete.

„Otče, prišla moja hodina. Osláv svojho Syna!“ To sa Pán Ježiš lúči so životom. Ako mnohí, ktorí vedeli, že sa blíži okamih ich odchodu a preto napísali, alebo vyriekli svoj testament, zhrňuje Pán Ježiš svoj život a pôsobenie do jediného slova, ktoré má vážnosť testamentu: „Sláva Božia!“ Oslavoval Boha hneď od počiatku svojej existencie na zemi. Keď sa narodil na zemi ako chudobný, bola to Božia oslava. Keď sa podriaďoval svojim rodičom, bola to Božia oslava, keď zarábal prácou svojich rúk, keď ohlasoval Božie kráľovstvo, keď jedol s hriešnikmi a uzdravoval chorých, bola to Božia oslava. A teraz, keď sa chystá zomrieť, bude to vrcholná oslava Otca, lebo dokončí, čo všetko mu uložil vykonať na spásu ľudí. O čo teda Ježiš prosí? Aby mu dal Otec slávu, akú mal u neho ako jeho Slovo od večnosti, aby ho ako človeka prežiaril svojou láskou a mocou, aby mohol zoslať Ducha Svätého a tým vo veriacich zapáliť večný život.

Nehľadá tým sebecky svoju slávu, ale zjavenie Otcovej lásky na ňom má ukázať jednotu lásky, ktorá je v ňom a on z lásky poslal Syna na svet a on z lásky splnil Otcovo poslanie. Lebo Boh je láska.

„Nie za svet prosím, ale za tých, ktorých si mi dal.“ Človek, ktorý si je vedomý, že niekto na neho myslí, že mu v ťažkom životnom rozpoložení pomôže, že ho ochráni pred nebezpečenstvom, ten žije a spí spokojne. Veriaci kresťan je na tom ešte lepšie, ak môže dúfať, že sa oňho zaujíma, že sa za neho modlí a bdie nad ním jeho božský brat - Ježiš. A o tom môže byť presvedčený každý Ježišov učeník a tým je v určitom zmysle každý kresťan.

Z dnešného evanjelia je zrejmá tá radostná skutočnosť, že Ježiš o nás vie, bdie nad nami, modlí sa za nás k svojmu nebeskému Otcovi. Aby sa táto jeho modlitba stala pre nás účinnou aj naším pričinením, je potrebné, aby sme aj my boli jeho učeníkmi a splnili to, čo nás robí úprimnými veriacimi a vernými kresťanmi, podobnými jeho prvým učeníkom. Obráťme svoju pozornosť na jeho slová a skúmajme sa, či dôsledne platia aj o nás.

„Zachovávali Božie slová“, to vieme o apoštoloch. Kresťan nemá zostať len pri počúvaní Božích slov, pri osvojovaní a poznávaní Božej náuky. Bol by ako smädný, čo by síce našiel prameň čistej a zdravej vody, ale nenapil by sa z nej. Treba nám čerpať zo studnice spasiteľných vôd, z Božieho prameňa milostí a sviatostí.

Sú kresťania, čo si myslia, že im stačí čosi sa pomodliť, raz za čas si vypočuť homíliu a raz za rok prijať sväté sviatosti. Slovom, prijať do seba len trochu nábožnosti. Je však potrebné celý život posvätiť, každú prácu konať akoby pre Boha, z jeho vôle všetko, aj nepríjemné: prijať choroby, ťažkosti, trápenia. V každom vidieť Božie dieťa a Kristovho brata, každého si uctiť a milovať. To všetko znamená zachovávanie Božieho slova v praktickom živote, prenášanie Božích prvkov do ľudského diania, ovládanie a posväcovanie človeka Božím duchom, vydychovanie Božej atmosféry do ľudského prostredia: láskou, službou a ochotou byť každému pomocníkom a radcom.

Bratia a sestry, ako vedel Kristus urobiť zo svojho života jedno vďakyvzdanie Bohu. Aké je naše vďakyvzdanie Bohu? Ako sa modlíme my? Chronickou chybou našich modlitieb je, že sú skôr žiadosťami o pomoc ako vďakyvzdávaním Bohu. A predsa, zakaždým, keď slávime Eucharistiu, máme možnosť v eucharistickej mod-

litbe, v kanóne, ktorý kňaz prednáša tiež menom ľudu, spojiť sa s Kristom vo vyznaní veľkých Božích činov a v podaní obeti. Preto sa celá eucharistická modlitba hovorí v materinskom jazyku, aby sme sa jej mohli aj vnútorne zúčastniť, spolu s Kristom oslavovať Otca a obetovať mu vo sviatostnej podobe Kristovo telo a krv: „Obetujeme Ti, Otče, my, tvoj svätý ľud, svätý chlieb večného života a kalich večnej spásy.“ Bratia a sestry, je naše záverečné Amen potvrdením, že sme vzdávali vďaky Bohu? Pán Ježiš sa za nás modlí.

Aj my sme ohrozovaní nepriateľstvom sveta, hrozí nám, že s ním splynieme. Je nám útechou, že Ježiš za nás prosil, aby sme stále hlbšie vnikali do Božieho slova, znovu ho prijímali a podľa neho žili. Ak som hluchý k Božiemu slovu, ak už nemám odvahu plávať proti duchu tohto sveta, potom Ježiš nie je vinníkom. Jeho modlitba bola vypočutá, ale my sme v sebe niečo násilne zadusili, my sme niečím pohŕdli, niekam svojhlavo utiekli. Slnko nesvieti tam, kde sme zavreli okenice. Porozmýšľajme, čo musíme teraz otvoriť, aby k nám preniklo svetlo Božieho slova. Amen.

Loretánske litánie - vznik a obsah

Kresťanská liturgia, ale i ľudová zbožnosť oddávna pozná formu krátkych, takzvaných strelných modlitieb. Tieto modlitby sa postupne spájali do väčších celkov, ktoré prednášal diakon alebo lektor a zhromaždené spoločenstvo na ne odpovedalo prosebnou formulou. Výzvu na tento spôsob modlitby nachádzame už v Prvom liste Timotejovi od apoštola sv. Pavla, ktorý nabáda komunitu, aby sa konali prosby, modlitby a orodovania (1 Tim 2, 1–2). Tieto prosebné modlitby, ktoré sú formulované v krátkych vetách, sa čoskoro stali súčasťou slávenia svätej omše.

Najskôr sa prednášali po homílii vo forme prosieb, ako o tom svedčí Justínova Prvá apológia z roku 155. Neskôr, za pontifikátu pápeža sv. Geláza I. (492 – 496), sa dostali do úvodu svätej omše. Pápež sv. Gregor Veľký (590 – 604) ustanovil ako odpoveď na tieto prosby nám dobre známe Kýrie, eléison – Christe, eléison (Pane, zmiluj sa, Kriste, zmiluj sa).

Okrem litániovej formy prosieb vo svätej omši staroveká Cirkev poznala aj obsahovo jednoduchšie litánie, ktoré sa prednášali na záver stretnutí katechumenov, ktorí sa pripravovali prijať krst a ostatné sviatosti. Svedčia o tom Apoštolské konštitúcie (vznikli v rokoch 375 – 380) alebo Púť do Svätej zeme (Itinerarium Egeriae) od pútničky Egérie z roku 384. Samotné slovo litánie je odvodené z gréckeho slova litaneia, ktorého základ tvorí lité – prosba, modlitba. Slovesá odvodené od tohto slova majú význam úpenlivo prosiť o odpustenie, zľutovanie či vyprosiť si niečo alebo aj vzývať. Ak už poznáme etymologický základ slova litánie, je pre nás jednoduchšie pochopiť aj túto vzácnu modlitbu.

Litánie sa čoskoro stali súčasťou ľudovej zbožnosti. Prvé zmienky o litániách k svätým na kresťanskom Východe pochádzajú z konca 5. storočia, na Západe zo 7. storočia. Cirkev však poznala modlitbu k svätým omnoho skôr, už od prvých kresťanských mučeníkov, o čom svedčí množstvo zachovaných epitafov.

V stredoveku sa začali objavovať aj litánie k Božej Matke. Najstarší text tohto druhu sa zachoval z 12. storočia a pochádza z nemeckej diecézy Mohuč (Mainz) s celým názvom Litánie k našej Panej, Božej rodičke, Panne Márii, modlitba veľmi dobrá, prednášaná každodenne v akomkoľvek súžení. Loretánske litánie boli zostavené o čosi neskôr, koncom 15. alebo začiatkom 16. storočia. Vznikli z viacerých starších mariánskych litánií a verejne sa začali používať v talianskom pútnickom mieste Loreto. Odtiaľ je aj názov Loretánske litánie, ktoré sa postupne rozšírili do západnej Cirkvi a úradne ich schválil pápež Benedikt XIV. (1740 – 1758).

Loretánske litánie sú prosebnou a zároveň meditatívnou modlitbou. Opakované zvolávanie príhovoru Božej Matky je prejavom skrúšeného a pokorného srdca prosiaceho človeka. Invokácie, ktoré litánie obsahujú, poukazujú na tajomstvá spásy spojené so životom Panny Márie. Ide o účinnú a užitočnú modlitbu, ktorá najkrajšie vyznieva v spievanej forme. Pri jej prednese možno získať čiastočné odpustky.

Na prehĺbenie poznatkov o jednotlivých tituloch, ktoré má Panna Mária v týchto litániách, odporúčam známu knihu Jozefa Kútnika-Šmálova s názvom Litánie loretánske.

Pavol Zvara, autor pracuje na katedre liturgiky RKCMBF UK

Ester Uličná

Moja púť k Panne Márii Guadalupskej

Zjavenie Panny Márie v Mexiku v „Guadalupe“

Mexiko leží v Latinskej Amerike a jeho hlavné mesto je Mexiko City. Cesta tam je od nás pomerne dlhá - najprv do Viedne, tak lietadlom do Paríža (let trvá 2,5 hod.), potom spoločnosťou Air France 12 hodín do Mexiko City. Počas letu je na palube podávané občerstvenie, jedlo a každý turista má pred sebou tablet, na ktorom môže čas v lietadle využiť podľa svojho výberu.

V Mexiku sú výrazne sprísnené hraničné kontroly a migračné úrady de facto odmietajú vpustiť cudzincov – turistov, ktorí sa nepreukážu potvrdenou rezerváciou v hoteli, zdravotným poistením a spiatočnou letenkou. Pri vstupe musíte ešte odovzdať vyplnený pobytový formulár, ktorý pred odchodom odovzdáte aj leteckej spoločnosti.

Cieľom nášho zájazdu bolo navštíviť mestá: Mexiko-City, Guadalupe, Tulpetlac, Teotihuacan, Cuernavaca, Taxco, Acapulco, Cacrtla, Puebla, Cholula a Tonantzentla.

Mexiko:

Prvými obyvateľmi boli približne v 5. stor. p.n.l. Olmekovia, ktorí začali stavať pyramídy. Po nich prišiel kmeň Mayovia, tí postavené pyramídy nebúrali, ale pokračovali v stavbe. Neskoršie prišli Teotihukani, ktorí opäť pracovali na pôvodných stavbách a nakoniec Aztékovia, ktorí zavŕšili stavebné práce postavením kostola na samom vrchu. Veľkému, až 10-miliónovému kmeňu Aztékov vládol posledný cisár Cuauhtemoc (Kuavtemok), známy pod menom Moctezuma. Jeho sídlo bolo v 300-tisícovej metropole Tenochtitlan (Tenočtitlan) vo výške 2240 m n.m. (dnešné mesto Mexiko). Toto mesto sa ako ostrov nachádzalo na jazere Texcoco, obklopené horami a sopkami týčiacimi sa až do výšky 5000 m. Aztékovia už vtedy mali lekárov, matematikov, astronómov, architektov, filozofov, umelcov. Písmo mali obrázkové, podobné egyptským hieroglyfom. Hlavnou zložkou ich potravy bola kukurica. Nepoznali koleso, nepoužívali železo, nikdy nevideli kone. Mestá stavali okolo pyramídovo-formovaných chrámov z kameňa.

Aztékovia verili, že musia bohom prinášať ľudské obete, aby slnko každé ráno opäť vyšlo. V chrámoch konali náboženské ceremónie rôznych povier. Zbožňovali tu modly rozličných božstiev, ktorým obetovali ľudské obete vo veľkej miere. Obeťami boli väčšinou otroci a vojnoví zajatci. Spôsob obetovania bol strašný - v čiernom oblečení kňazi za spevu zaživa vytrhávali obetiam srdce, iných zaživa stiahli z kože, ďalších zaživa jedli. Obetovanie ľudí sa konalo v každom meste. Bohovi Quetzelcoatlovi (Kuetcelkoatlovi) – operenému hadovi, obetovali každý rok tisíce ľudských obetí, vrátane detí. Napr. pri zasvätení chrámu božstva Juitzilopochtli (Chuitcilopočtlí) – božstvo vojny a slnka, v r. 1487 v meste Tlatilolko, padlo za obeť na jeho oltároch asi 20 000 ľudí. Indiáni viedli ďalšie vojny a získavali ďalšie obete. Bolo to kolektívne šialenstvo. Vražedný rituál prebiehal tak, že človek bol prehnutý cez balvan, aby bol napätý hrudný kôš a mohol byť rýchlym rezom kamenného noža otvorený. Zakrvavení chrámoví kňazi si museli dlhými nechtami každý deň vyťahovať z uší zaschnutú krv. Vrcholom rituálneho barbarstva Aztékov bol kanibalizmus. Jedli telá obetí a považovali to za kráľovský rituál a najvyššie vyznamenanie.

(foto Pyramída slnka, Cesta smrti a Pyramída mesiaca)

Medzi najznámejšie mexické archeologické lokality patrí „Teotihuacan“ – je od Mexiko-City vzdialený 50 km a zahŕňa Pyramídy Slnka a Mesiaca, spojené tzv. Cestou mŕtvych, lemovanou chrámami v celkovej dĺžke 2,3 km. V okolí týchto stavieb sa začalo postupne formovať mesto, ktoré dosiahlo svoj vrchol v rokoch 230 - 600 n.l., kedy malo cez stotisíc obyvateľov.

V roku 1519 pristáli pri meste Veracruz španielski dobyvatelia pod vedením kapitána Hernana Cortésa s 500 vojakmi, 14 delami a 2 kňazmi. Hernan Cortés a jeho muži dobyli veľkú Aztécku ríšu, zničili hlavné mesto Tenochtitlan a jeho hlavný chrám Templo Mayar a ľudské obety zakázali. Príchodom Španielov sa začala evanjelizácia obyvateľstva. Do Mexika prišiel prvý Rímom ustanovený biskup – františkán Fray Juan de Zumarrága, ktorému cisár Karol V. pred odchodom prepožičal titul „Ochranca Indiánov“. Vysokopostavení španielski úradníci využívali Indiánov pre osobné obohatenie a preto chceli biskupa zavraždiť, no to sa

im, našťastie, nepodarilo. Biskupovi prišli na pomoc v roku 1525 dvanásti františkánski mnísi a dominikáni a začali evanjelizačnú činnosť – začali stavať kostoly, kláštore, v meste Cuernavaca, čo znamená „mesto večnej jari“. Tam sa nachádza jeden z najstarších kostolov v Mexiku, kostol Nanebovzatia Panny Márie.

V roku 1525 bol medzi prvými pokrstenými Aztékmi aj „Juan Diego“, čo bolo jeho krstné meno – Ján Jakub. Pôvodným menom sa volal Cuahtlatohuac (Kuavtlatouak), v indiánskej reči nahuatl (nauatl) znamená „hovoriaci orol“. Narodil sa v roku 1474 v dedinke Cuahtlithan (Kuahtlithan) v kráľovstve Texcoco. Bol veľmi horlivým kresťanom. Päťdesiatsedemročný Juan bol ženatý, jeho žena Mária Lucia, tiež pokrstená, zomrela v roku 1529 a nezanechala mu žiadnych potomkov. V roku 1531 postihla oblasť Mexika séria prírodných katastrof – zemetrasení. Už predtým, v rokoch 1519-1520, si epidémia čiernych kiahní vyžiadala asi 6 miliónov obetí. Zároveň bolo na oblohe vidieť Halleyovu kométu a zatmenie Slnka, Indiáni preto očakávali koniec sveta. Dňa 9. decembra 1531, na sviatok Nepoškvrneného Počatia Panny Márie, vyšiel Juan z domu ešte pre úsvitom, aby stihol prísť na svätú omšu v 14 km vzdialenom kostole. Takto bežal pravidelne, každú sobotu a nedeľu do kostola. V ten deň bola tma a mimoriadne chladno. Juan sa práve nachádzal na mieste, kde predtým stál chrám bohyne Coatlicue, ktorú stvárňovali ako strašný obraz hláv jedovatých hadov. V tej chvíli začul prekrásny spev vtáčích zborov, pousádzaných v kroví na pahorku Tepeyac. Spev odrazu stíchol a prekvapený Juan uvidel prekrásnu ženu. Jej odev svietil ako slnko a lúče, ktoré z Nej vychádzali, presvetľovali skaly a okolie. Volala na neho menom: „Juan Diego! Juanito (Janíčko)!“ Bola nadprirodzene krásna a hlasom plným lásky naňho volala: „Kam ideš, Juanito, najmenší a najmilší z mojich detí?“ Juan odpovedal: „Ponáhľam sa do kostola v Mexiku Tlatilolco nasledovať Božie prikázanie.“ (Prepis časti udalosti z dobovej kroniky „Nicam Mopohua“)

Prosila, aby jej tu postavili posvätný domček (Boží dom): „... pretože v mojom posvätnom dome naozaj vypočujem ich volanie, smútok, ťažkosti, bolesti.“ Po týchto slovách Juan padol k Máriiným nohám a povedal: „Šľachetná Pani, idem splniť tvoje želanie.“ Navštívil biskupa Zumma-

rágu a vypovedal, že mal zjavenie Panny Márie, ktorá si želá, aby na pahorku Tepeyac postavili kostol. No biskup mu neuveril, lebo titul Nepoškvrnené Počatie v tej dobe ešte nebol oficiálne cirkvou uznaný. Až pápež Pius IX. tento titul schválil v roku 1854. Juan Diego odišiel smutný, pretože záležitosť, ktorú mu Panna Mária zverila, nebola prijatá. Nepoškvrnená Panna, hodná úcty a pocty, mu povedala, aby zajtra opäť zašiel za biskupom a povedal mu: „...Ja osobne, vždy Panna Mária, Matka Boha, posielam ťa ako svojho posla.“ Biskup povedal, že potrebuje znamenie, ak má uveriť tomu, že ho posiela Kráľovná neba. Panna Mária povedala Juanovi, aby išiel na vrch Tepeyac a nazbieral kvety, ktoré tam nájde rozkvitnuté. Juan vyšiel na vrch a žasol nad tým, koľko je tam kvetov. Hneď ich začal zberať do svojej tilmy (zástera utkaná z vláken kaktusu agáve). Boli to kvety, ktoré ešte v tom čase neboli dovezené zo Španielska do Mexika – kastílske ruže. Keď prišiel za biskupom, otvoril svoju bielu tilmu - všetky kvety padli na dlážku a na tilme sa objavil milovaný obraz Nepoškvrnenej Panny Márie. Len čo to biskup Zummarága spolu s ďalším biskupom donom Sebastianom Ramirezom Fuenlealom a tlmočníkom Juanom Gonzálesom uvideli, pokľakli plní úžasu a ich srdcia a mysle boli rozrušené a dojaté. Potom biskup vstal a odviazal tilmu z krku Diega, na ktorej bolo zjavené ctihodné znamenie nebeskej Kráľovnej. Hneď na druhý deň biskup prikázal postaviť kaplnku tam, kde Diego ukázal. Diegova tilma bola vystavená v hlavnom kostole, aby každý mohol vidieť prevzácny obraz. Tisíce Aztékov, Mexičanov a Španielov sa dalo pokrstiť a dobrovoľne sa zapájali do práce. Z dva týždne na hore Tepeyacu postavili z nepálenej obielenej tehly malú kaplnku, kam 26. 12. 1531 v slávnostnej procesii preniesli obraz.

Biskup Zumarraga zveril Juanovi Diegovi zodpovednosť za novú kaplnku so zázračným obrazom Panny Márie. Na základe osobitného povolenia mohol prijímať Ježiša v Najsvätejšej sviatosti trikrát za týždeň. Do novej svätyne prichádzali denne zástupy pútnikov. Panna Mária podľa svojho prísľubu potešovala utrápených, prinavracala radosť zo života a zdravie tela aj duše. Juan Diego neúnavne rozprával Indiánom, ktorí prichádzali, príbeh zjavení v ich rodnom jazyku. Vysvetľoval im pravdy kresťanskej viery a takto pripravoval Indiánov na krst. Neskôr ich posielal

za misionármi, aby vysluhovaním sviatostí završovali dielo evanjelizácie. Po celom Mexiku boli namaľované tisíce kópií obrazu, vznikali nové piesne, ktoré doteraz spievajú veriaci pútnici Panne Márii Guadalupskej na znak veľkej úcty. Juan Diego zomrel 30. mája 1548 a pochovali ho na vrchu Tepeyac. Jeho blahorečenie uskutočnil Svätý Otec Ján Pavol II. 6. mája 1990 v Guadalupe. Jeho svätorečenie nasledovalo v júli roku 2002, taktiež v Mexiku.

Americká agentúra pre letectvo a vesmír NASA robila vedecké výskumy na obraze Panny Márie Guadalupskej, ktorý je na zástere sv. Juana Diega, (domorodcami nazývanej „tilma“) a zistili, že obraz nebol namaľovaný ľudskou rukou. Oftalmologické štúdie vykonané na očiach obrazu Márie ukázali, že na približujúce sa svetlo sietnica reaguje rovnako ako sietnica živého oka. Teplota vlákna tkaniny, z ktorej bola tilma zhotovená, udržiava konštantnú teplotu 36,6 ˚C – rovnakú, ako je teplota tela živého človeka. Prostredníctvom fonendoskopu počuť pod opaskom odevu Panny Márie (znázorňujúcom jej tehotenstvo) tep, ako u dieťaťa v maternici - 115 pulzov za minútu. Ďalej podľa agentúry NASA materiály, ktoré tvoria farby obrazu, nepatria k prvkom známym na Zemi. Prostredníctvom laserových lúčov vidieť, že farby textílie sú tesne nad plátnom, bez toho, aby sa ho dotýkali. A ešte jedna pozoruhodnosť: hviezdy viditeľné na plášti Panny Márie odrážajú presnú konfiguráciu neba nad Mexikom v zimnom slnovrate v deň, keď došlo k zázraku – 12. decembra 1531.

Panna Mária sa v Mexiku zjavila práve vtedy, keď indiánsky národ prežíval veľmi ťažké obdobie španielskej kolonizácie, kedy bola ohrozená nielen samotná kultúra tohto národa, ale aj jeho vlastná identita. Zjavuje sa ako jedna z nich, ako žena z ich rasy, aby ich uistila, že je ich milujúcou Matkou. Tak, ako bola Mária živá pri tomto prvom stretnutí s Juanom Diegom, tak jej živú prítomnosť cítia Mexičania až dodnes. Ich tváre a prejavy vyjadrujú, že ju vnímajú nie ako tú, ktorá je zviditeľnená na obraze, či soche, ale je medzi nimi živá a že ich miluje osobnou láskou ako svoje deti.

pripravila Ester Uličná

snímky: autor

Kto je vlastníkom cirkevného majetku

Správcovia cirkevných dobier sa nezriedka správajú, ako keby boli ich vlastníkmi. Cirkevný právnik Ján Duda vysvetľuje, kto je vlastníkom cirkevného majetku a prečo je potrebná zmena zmýšľania aj u farníkov.

3. časť

Aké možnosti majú farníci podľa kánonického práva, ak sa nestotožňujú so spôsobom, akým farár hospodári s majetkom farnosti?

Môžu od farára požadovať transparentnosť či žiadať náhradu spôsobenej škody. Ak to nejde dosiahnuť po dobrom, majú sa obrátiť na diecézneho biskupa, aby nariadil vo farnosti kontrolu v oblasti hospodárenia a s výsledkami kontroly nech oboznámi farníkov.

Najradikálnejším riešením by bolo podanie „trestného oznámenia zo sprenevery cirkevného majetku farnosti“, čo sa tiež predkladá diecéznemu biskupovi v zmysle trestného kánonického práva. Ale chcem zdôrazniť pokojné riešenia sporov vo farnosti. Nepokoj a spory neprispievajú k dobru ohlasovania Kristovej náuky spásy.

Majú podľa vás kňazi dostatočné vzdelanie v tejto oblasti? Nebolo by vhodné, aby sa ekonomické zručnosti prehlbovali v rámci formácie v seminári?

Vzdelanie kňaza je teologické, nie ekonomické. A tak to má aj ostať. Jeho prvoradou úlohou je ohlasovanie evanjelia a vysluhovanie sviatosti, nie ekonomické záležitosti. V ekonomických záležitostiach mu radi pomôžu farníci a veď na toto sú práve hospodárske rady farnosti.

Farnosť nie je podnikom, ktorý má vykazovať zisk. Jeho cieľom je vykonávať božský kult, diela apoštolátu a dobročinnej lásky a slušné materiálne zabezpečenie služobníkov (kán. 222).

V prípade diecéz, kde je vyšší obrat finančných prostriedkov či majetkových transakcií, sú garancie „zdola“ zabezpečené tak ekonomicky (ekonomickou radou zloženou z právnikov a ekonómov), ako aj sakrálne (kolégiom konzultorov, ktoré tvoria kňazi).

Závery synodálneho procesu na Slovensku poukázali na značné rezervy v oblasti ekonomických rád farností. Predpokladáte, že synoda môže prispieť k zlepšeniu tejto oblasti? Respektíve čo by podľa vás prispelo k tomu, aby farári na jednej strane a veriaci na druhej strane urobili v tejto téme pokrok?

Značné rezervy sú nielen v oblasti ekonomických rád farností, ale aj v oblasti ekonomických rád diecéz a kolégií konzultorov, čiže aj na úrovni diecéz.

Pravdupovediac neviem, či to synoda dokáže zmeniť, respektíve vykonať posun k lepšiemu. Máme nádej, že áno. Napriek tomu si myslím, že vývoj na Slovensku aj tak ide správnym smerom. Inflácia je vysoká, rastú ceny energií a tovarov, rastie výška minimálnej mzdy, ale nerastie (alebo ak rastie, tak nie postačujúco) príspevok štátu pre cirkvi a náboženské spoločnosti.

Ak to tak pôjde ďalej, diecéza nedokáže farárov zaplatiť zo štátneho príspevku. Farári a farnosti budú čoraz viac závislé od príspevkov veriacich farníkov a podobne na tom budú biskupstvá.

Skrátka, vraciame sa čoraz viac do situácie spred roka 1949. Možno zaniknú farnosti, ktoré si nedokážu farára ekonomicky udržať a stanú sa filiálkami. A farári budú musieť byť voči svojim farníkom ústretovými a obetavo im slúžiť. A to sú pomery, ktoré sú prirodzené, normálne a v súlade s princípom apoštola Pavla: „Tí, čo slúžia oltáru, z oltára majú podiel. Tak nariadil Pán tým, čo zvestujú evanjelium, aby z evanjelia žili“ (1 Kor 9, 13-14).

Platí aj to prirodzené, že „čí chlieb jedávaš, tomu slúžiš“. Pri správe cirkevného majetku farností to znamená posun k tomu, aby farníci boli do toho viac zainteresovaní a cirkevné inštitúcie viac transparentné. Ale cirkev za súčasnú situáciu nenesie plnú zodpovednosť, lebo to zmenil bývalý režim v roku 1949 znárodnením cirkevného majetku a zákonom o hospodárskom zabezpečení cirkví a náboženských spoločností.

pripravuje: M. Magda

O mojom rodnom Víťaze

Víťaz. Znie to tak honosne, veľkolepo, víťazne v každej jeho podobe alebo v slovnom spojení. Víťaz ako názov našej dediny je originálny a jedinečný. Kto o nej nepočul alebo nevie, čuduje sa, že existuje. My, čo v nej žijeme, to berieme ako normál. Aj ja som hrdá „Vicaženka“, aspoň som bola.

Žijeme na území označenom ako dedina Víťaz, teda mali by tu bývať a žiť Víťazania - víťazi a malo by to byť vidieť, počuť, cítiť, že je to tak. Túto časť malej zeme na našej zemeguli nám dal náš Pán do dočasného užívania. A keď sme ju dostali do daru, mali by sme sa k nej správať s úctou, tešiť sa z nej, žasnúť nad ňou a užívať si ju a jej dary.

Okrem centra dediny a priľahlých ulíc, na ktorých bývame, po ktorých sa prechádzame, teraz viac jazdíme, patrí aj okolie našej dediny, teda jej neobývaná časť – lúky, lesy, pôda, aj keď nepatria do nášho vlastníctva.

Keď sa vyberiete do prírody v každom ročnom období, robíte pre seba, svoje zdravie a zdravie svojej rodiny neoceniteľnú službu – dýchate čerstvý vzduch, konečne sa telo hýbe, kocháte sa pohľadom na zelené stromy, trávu, modrú oblohu, zbadáte aj lesných obyvateľov a nadchýňate sa krásou, ktorú pre nás pripravil náš Stvoriteľ. Samozrejme, pokiaľ to ešte viete oceniť a žasnúť nad tým. Nehovoriac o lesných daroch - plodoch, bylinkách, vetvičkách.

Je to Božia nádhera stvorená pre nás. Je to súčasť nášho života, naše dedičstvo po našich predkoch, ktoré sme mnohokrát nezaslúžene dostali do správcovstva. Máme sa o to ako správcovia starať ešte lepšie ako naši predchodcovia, aby v nej mohli žiť a čerpať z nej dary aj tí, ktorí tu budú žiť po nás. A práve my, ktorí tu v „našim Vicežu“ žijeme, máme mať k našej dedine a jej prírode taký vzťah, takú úctu, aby to bolo vidieť nielen v našich čistých, vydláždených, vyhrabaných a vykosených záhradách, dvoroch a chodníkoch, ale aj v jej okolí – na poľných a lesných cestách, chodníkoch, medziach, v riečke, ktorá preteká cez našu dedinu a v jej blízkosti i v blízkosti ciest.

A tu je začiatok nášho pochopenia či nepochopenia vzťahu k našej prírode a správania sa v nej i k nej. Poďme sa prejsť a vyjdime z našich prevoňaných priestorov do našej voňavej prírody. Okrem lesných zvukov a vôní zbadáte niečo, čo vám ten dojem z prírody bude kaziť a rušiť. Dáte si otázku: Je to vôbec možné? Je možné, že niekto z tých, ktorých poznám a bývame tu spolu, môže naložiť doma všetko, čo považuje za odpad a vyviezť ho do prírody s kľudným vedomím, nech je doma čisto, veď v prírode sa to rozloží? A tak len pozeráte a neveríte vlastným očiam, že tam, kde les alebo pôda alebo cesta nemá „gazdu“, môže človek – Víťazan a kresťan či nekresťan všetko. No a čo? Zbadáte staré oblečenie, staré „kidľe“ po mame, ktorá už nie je na tomto svete, starý televízor, badmintonové rakety, sušič na vlasy, pur penu, koleso, plechy, zhrdzavené vedro s farbou alebo riedidlom, starú chladničku, rozloženú kožu z ostrihaného barana, ploskáčky, jogurtíky – kelímky od alkoholu, fľaše, vankúše a prikrývku z ovčej vlny, plastové vrecia, krabičky z cigariet, vedrá, zhnité jablká, zemiaky, zrezané tuje, ruže, konáre z ovocných stromov, listy z kalerábov, lístie zo stromov - na to bio sme dostali kompostéry - , nehovoriac o látkových podsedákoch, stavebnom odpade, polystyréne a iných veciach. O smrade, špine a kôpkach z vlečiek, ktorých majitelia to iba zosypú, doma niekedy hnojisko vyzeralo upravenejšie ako toto. Je toto vôbec možné v 21. storočí? V roku 2023?

Čo to hovorí o nás? Akí ľudia tu žijú? Aký príklad dávame deťom, mládeži, tým, ktorí len prechádzajú našou dedinou alebo tu u nás nejaký čas pobudnú? Nádoby na niektorý odpad má každý z nás doma vo vlastnom dvore. Aj keď by sa na iné a väčšie odpady zišli iné, väčšie nádoby a častejší vývoz z dediny. Ale komu by sa chcelo študovať o komposte, o triedení, o minimalizme odpadu? Ľahšie je nahádzať do vlečky, vyviezť to, kde môžem vyjsť s traktorom alebo fúrikom a mať s tým pokoj.

A tak si sami, tí najiniciatívnejší jednotlivci spomedzi nás, a je ich dosť na každej ulici, robia vlastnú „odpadovú politiku“. Tak to potom v našich lesoch a v „jarkoch“ vyzerá. Škoda, že sama zem nemôže hovoriť, boli by sme prekvapení, aké mená by nám prezradila. Je dobré, že to nerobíme všetci, lebo by to u nás vyzeralo ako v susednej Richnave u našich spoluobčanov alebo na Luníku IX. alebo ako v okolí nášho bývalého kompostoviska či v jarku nad družstevnou sušičkou smerom na Dubie. Skúste sa tam pozrieť.

Keďže niektorým z nás nie je tento „humus“ v našej prírode ľahostajný, zorganizovali sme 24. marca mini brigádu s cieľom vyčistiť od odpadu cestu smerom od konca dediny k Ovčiemu po ceduľku s označením Víťaz a poľnú cestu cez Nivy smerom ku kompostovisku. Pozvali sme aj obyvateľov tejto ulice, aby nám prišli pomôcť. Bolo to v piatok, mnohí boli v práci, ale aspoň tí, ktorí sú doma na dôchodku, by mohli prísť pomôcť, mysleli sme si. Žiaľ, re-

alita bola realitou – prekvapujúcou a zároveň smutnou. Zo 45 pozvánok, ktoré som každému vložila do schránky, neprišiel nikto. Ani jedna žena, ani jeden chlap, nehovoriac o tom, žeby bol snáď prišiel niekto pomôcť z inej časti dediny. Tak sme si „vyhrnuli rukávy“ – nasadili rukavice, zobrali vrecia do rúk a začali zberať všetko, čo sme videli. V tomto roku to bola len „polovičná dávka“ oproti minulému roku. Obecný úrad poslal aspoň troch spolupracovníkov, ktorí to naložili a vyviezli, aj keď by sa boli zišli viacerí. Bola to brigáda na necelé dve „hoďky“. Každá z nás nazberala tri plné vrecia. Ktovie, koľko vriec by sa nazbieralo v iných častiach našej milej dedinky.

Tak si kladiem otázky: Skutočne sme takí ľahostajní k tomu, čo nie je naše, na našom liste vlastníctva? Skutočne dokážeme ničiť prírodu, jej čistotu a krásu takým neľudským a nekresťanským spôsobom, že do nej vyvezieme všetko, čo nám doma zavadzia? Môžeme sa vôbec volať kresťanmi a ísť spokojne prijať Pána, keď nám dal túto nádheru do užívania a my ju tak hnusne zneužívame? Chceli by ste v takom prostredí žiť, ísť sami, s deťmi alebo so psíkom na prechádzku? Čo by o nás povedali lesní obyvatelia – srnky, divé kačky, bociany, rôzne vtáčiky, tí, ktorých som mala možnosť vidieť a ktorých „živé koncerty“ nenahradí žiadny slávny spevák či speváčka?

Možno v novších spovedných tajomstvách bude aj otázka: Ako si správal k stvorenej prírode? Správal si sa k nej úctivo? Zostala po tvojej návšteve čistá a bez odpadkov? Odniesol si z nej aspoň jeden odpadok? Napomenul si niekoho, koho si videl a kto sa k nej tak nesprával?

Keď pôjdete na najbližšiu vychádzku do prírody, vezmite si do vrecka alebo do ruksaku sáčok alebo menšie vrece a pozbierajte aspoň niečo menšie, čo unesiete, zoberte to domov alebo do auta. Aby sme sa tu doma, v našom Víťaze - v „našim Vicežu“ mohli chváliť nielen tým, čo je pre nás typické – silnou vierou, originálnym folklórom, hudobnými talentami, ale aj čistou prírodou, kdekoľvek sa v našom okolí vyberiete. Nebojte sa a upozornite suseda či susedku alebo cudzích, keď ich uvidíte viezť odpad, že my predsa nie sme dedina alebo miesto odpadu a odpadkov.

Tí, čo to nerešpektujú a budú to robiť aj ďalej, raz budú skladať účty, tak ako každý z nás, nielen za každé slovo, ktoré vyšlo z našich úst, ale aj za každý kúsok, ktorý sme nechali tam, kde to príroda už nemohla uniesť. A ona vinníkov nevydá.

Hanka Blizmanová

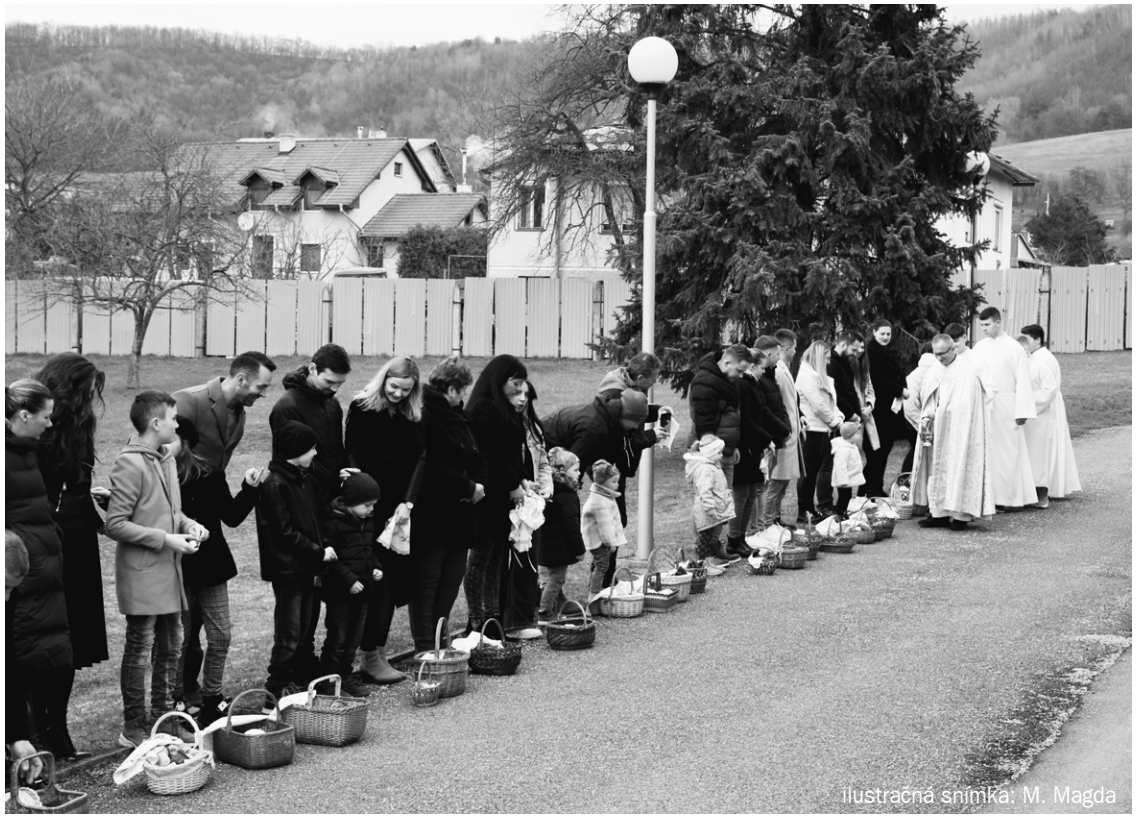

Ilustračná snímka: M. Magda

Ahoj, deti!

stránku pripravila: Melánia Tkáčová

Najvýznamnejšie kresťanské sviatky, a za mňa teda aj najkrajšie, sú už tiež za nami. Je to čas a príležitosť, kedy sme možno o čosi viac rozmýšľali sami nad sebou, či naším vzťahom s Pánom Ježišom. Apríl sa končí a my si otočíme kalendár na ďalší mesiac. Máj sa mnohým spája s voňavými kvetmi, teplými lúčmi slniečka alebo aj s Pannou Máriou, pretože tento mesiac je venovaný práve úcte k nej. Máj je aj mesiacom lásky, verím, že si nájdete chvíľku aj na nejaký skutok lásky. Niečo pre inšpiráciu nájdete aj v tomto článku.

Svätec mesiaca Dominik Savio – 6.5.

Sv. Dominik Savio sa narodil v Taliansku, jeho rodičia mu od malička vštepovali kresťanské zásady. Veľmi rád miništroval a ako sedemročný túžil ísť na prvé sväté prijímanie, no vtedy to nebolo možné, keďže bol veľmi mladý, ale kňazi mu to povolili. Bol to preňho veľký deň. Dominik bol veľmi usilovným a horlivým žiakom, pritom zbožným a skromným. Túžil sa stať kňazom a tak sa Dominik stretol s don Boscom, don Bosco si ho vyskúšal, aby ho mohol prijať medzi svojich chlapcov. Dominika veľmi ovplyvnila jeho kázeň o svätosti. Založil družinu pod ochranou Nepoškvrnenej Panny Márie. Jej členovia sa navzájom pretekali v svätosti, v dobrých skutkoch, čnostiach, pomáhaní slabším, atď. Dominik však vážne ochorel a zomrel. Jeho posledné slová boli: „Ach, aké krásne veci vidím!“ Jeho úcta je rozšírená po celom svete. Je patrónom miništrantov a mládeže.

Sviatok sv. Jozefa, robotníka – 1.5.

V cirkevnom roku sú dva dni venované sv. Jozefovi: 19. marec- sv. Jozefa si uctievame ako ženícha Panny Márie a pestúna Pána Ježiša a 1. máj – kedy sa v našej farnosti koná odpustová slávnosť, ktorou si ho pripomíname ako patróna robotníkov, tých, ktorí pracujú s drevom: tesári, stolári, debnári, rezbári, ale aj ostatní remeselníci.

Skutky lásky

Všimli ste si niekedy, ako váš úsmev alebo len malá pozornosť urobí druhému radosť? Mnohokrát sme zaneprázdnení, máme veľa úloh v škole, veľa krúžkov a iných aktivít a nestíhame vnímať, či nájsť si čas pre našich blízkych a kamarátov. Občas stačí len malé gesto, milé slovo, hrejivé objatie, ktoré vyčaria úsmev na tvárach iných. Aj len malilinký dobrý skutok pre toho druhého môže znamenať veľmi veľa. V tom je to čaro obyčajných vecí, či skutkov lásky. Venovať svoj čas je veľmi cenné.

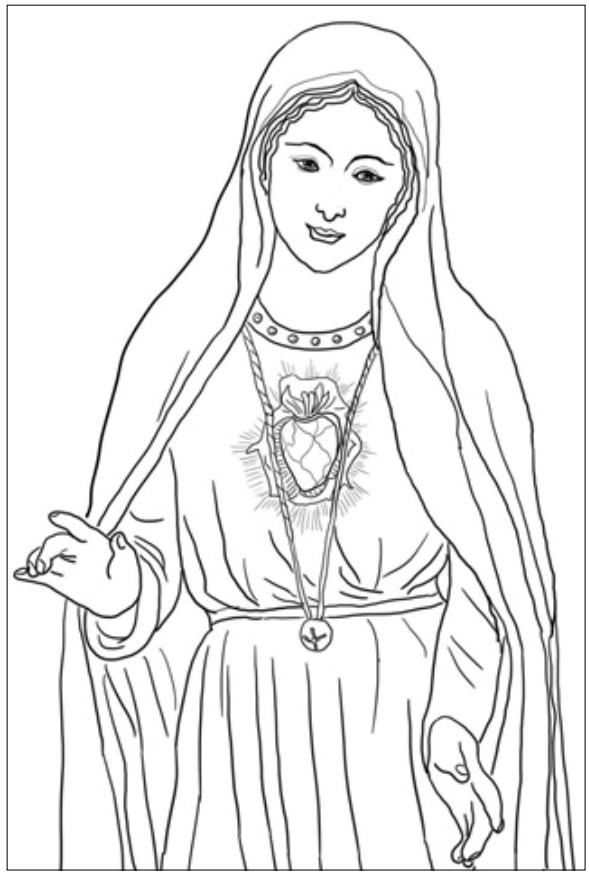

Kecharitomene

9. Úžasná krása Panny Márie

V kontexte našich úvah je dôležitá prosba k Duchu Svätému, aby nám predovšetkým ukázal úžasnú krásu svojej manželky Márie. Môžeme si byť istí, že Duch Svätý každému z nás chce osobitne a neopakovateľne hovoriť o tom, aká nevýslovne pôvabná je Mária, jeho manželka. Prosme ho, aby v našich srdciach maľoval náležitú predstavu, ako vyzerá.

Toľkí vizionári, ktorí ju videli v priebehu posledných dvetisíc rokov, tvrdia, že keď upadajú do extázy, nie je to preto, lebo sa im zjavila Matka Božia, ale práve kvôli jej vzhľadu a jej nadpozemskej kráse. Mnoho svätcov a mystikov nám síce zanechalo opisy Máriinho vzhľadu, no súčasne jedným dychom dodávajú, že jej krása sa nedá opísať, pretože takú nádheru ešte nevideli. Vizionári z celého sveta sa zhodujú na jednom, že je nadpozemsky krásna. Pozrime sa na niekoľko opisov je vzhľadu zo svedectva osôb, ktorým sa zjavila.

Mária Valtorta (1897-1961) opisuje Pannu Máriu takto:

„Pred ôsmimi dňami som videla zoslanie Ducha Svätého. Vtedy som ju uvidela takú peknú a mladučkú! Mária je pri mne a ja ju vnútorne vidím tak dôkladne, že môžem opísať jej bledoružové jemné líca, príjemné, malé, prirodzene červené ústa a sladký lesk lazúrových očí pod trochu tmavším obočím. Môžem opísať vlasy rozdelené cestičkou v strede hlavy. Padajú jej po oboch stranách v troch mäkkých kaderiach, ktoré spolovice zakrývajú ružové uši a potom skrývajú svoj svetlovlasý lesk pod závojom pokrývajúcim hlavu. Máriine vlasy majú farbu zrelého obilia alebo čistého zlata. Oči majú ten istý výraz ako jej Syn a majú lazúrovú farbu. Používajúc ľudské prirovnania, môžeme povedať, že Ježiš má oči ako zafír a Mária ako tyrkys. Jej oči sú plné úsmevu, dobroty a starostlivosti, čím chce potešiť a dodať útechu. Žiadny náhrdelník, vôbec nič – celá Mária je klenotom. Aká je pekná, jemná a čistá! Nevidím Máriine nohy, lebo jej sukňa je taká dlhá, že ich zakrýva, ale môžem povedať, že nepoškvrnenosť, ktorá vyžaruje z celého výzoru Márie, z jej jemných a harmonických tvarov, z nej robí ženu tým najanjelskejším spôsobom.

Bola pri mne a naďalej je so mnou. Svetlosť a čistota mi prenikajú do srdca a spolu s nimi radosť, ktorá spôsobí, že plačem od šťastia. Čím dlhšie na ňu hľadím, tým viac ma bolí, keď si predstavím, aké utrpenie musela prežívať. Uvažujem o tom, ako bolo možné nemať voči nej zľutovanie – voči takej príjemnej a milej bytosti. Hľadím na ňu a zároveň počujem krik na Golgote, všetky posmešky a úškľabky, všetky kliatby voči nej kvôli tomu, že bola matkou odsúdenca. Vidím ju teraz takú nádhernú a spokojnú. Výraz jej tváre však vo mne nemôže zotrieť tragické spomienky na agóniu a opustenosť, aké tá tvár vyjadrovala deň po Ježišovej smrti. Túžila som, aby som ju mohla pohladkať a pobozkať na jemné ružové líca, aby týmito bozkami zabudla na slzy, ktoré ostali v nej, ako aj vo mne. Nemôžem uveriť, že jej blízkosť ma napĺňa takým pokojom. Myslím si, že možnosť vidieť ju počas smrti bude sladším zážitkom než najšťastnejšia hodina života. Celým spôsobom existencie je plná dievčenského vzhľadu. Kráča tichým, sotva počuteľným krokom. Usmieva sa na každého svojimi svetlomodrými očami.“

Keď zomrel svätý Dominik a následne sa vo videní zjavil svätému don Boscovi, ten sa zosnulého opýtal, čo ho najviac očarilo v raji. Opytovacím tónom spomenul všetky možné veci, no chlapec len krútil hlavou a zakaždým odpovedal „nie“. „No čo teda bolo tvojím najkrajším zážitkom, keď si vstúpil do raja?“ spýtal sa ho don Bosco. „Najkrajším, najočarujúcejším zážitkom bolo vidieť Máriu, to, ako vyzerala, to, aká je pekná!“ odpovedal svätý Dominik.

Mnohých zomierajúcich svätých sprevádzala Mária a vtedy mali príležitosť vidieť ju svojimi očami. Pri opise ich agónie vždy prekvapuje to isté, čiže neobyčajné pohnutie ducha, keď prichádza Mária, aby ich sprevádzala na druhú stranu. Cirkev od prvých storočí žasla nad Máriinou krásou až do takej miery, že v liturgii vznikli osobitné modlitby, aby sa ľudia naučili oslavovať jej krásu.

Jednej vizionárke položili otázku, čo ju najviac očarí, keď k nej prichádza Mária. Odpovedala, že najviac ju fascinuje jej pokora. Je zaujímavé, že tí, čo Máriu videli, hovoria, že vo všetkých zjaveniach vyzerá ako mladé 17 alebo 18-ročné dievča.

Prvá vec, ktorú každý z nás musí urobiť, ak chce mať fungujúci vzťah s Máriou, je každý deň kontemplovať krásu, vznešenosť a vzhľad to najkrajšieho Dievčaťa vesmíru. Preto pros Ducha Svätého, aby v tvojom srdci for-

moval jej obraz, aby si mal vnútorné poznanie toho, aká je pekná, ako očarí svojou krásou, aby si bol uchvátený výzorom tej úžasnej mladej dievčiny z Nazareta, ktorá sa stala matkou Boha!

Tí, ktorí sa zamilovali do Márie, kedysi obyčajného dievčaťa z Nazareta, chcú mimoriadnym spôsobom vyjadriť to, čo im Duch Svätý vkladá do srdca i pocitov v súvislosti s Kráľovnou neba a zeme.

pripravuje: MUDr. B. Vaščák

Pozdvihnutie mysle ku Kristovi Spasiteľovi

Buď zvelebený, môj Pane Ježišu Kriste, za to, že si predpovedal svoju smrť a pri Poslednej večeri obdivuhodne premenil hmotný chlieb na svoje drahocenné telo. Aj za to, že si ho s láskou podal apoštolom na pamiatku svojho záslužného umučenia a svojimi vzácnymi svätými rukami si im umyl nohy, čím si najpokornejšie ukázal svoju veľkú ponížensť.

Buď uctený, môj Pane Ježišu Kriste, za to, že si zo strachu pred umučením a smrťou potil krv zo svojho nevinného tela a predsa si dokonal naše vykúpenie, ako si sa ho rozhodol uskutočniť a tak si najjasnejšie ukázal svoju lásku voči ľudskému pokoleniu.

Buď zvelebený, môj Pane Ježišu Kriste, za to, že si sa dal odviesť ku Kajfášovi a hoci si sudcom všetkých, ponížene si dovolil, aby ťa vydali Pilátovmu súdu.

Sláva ti, môj Pane Ježišu Kriste, za posmech, ktorý si podstúpil, keď si stál odetý do purpuru, ostrým tŕním korunovaný, aj za to, že si najtrpezlivejšie znášal, keď ti bezbožníci pľuli do vznešenej tváre, zakryli oči a špinavými rukami ťa hrubo bili po tvári a po hlave.

Chvála ti, môj Pane Ježišu Kriste, za to, že si trpezlivo dovolil, aby ťa priviazali k stĺpu, neľudsky zbičovali, zakrvaveného priviedli pred Pilátovu súdnu stolicu a ukázali ťa ako nevinného Baránka.

Buď uctený, môj Pane Ježišu Kriste, za to, že si sa dal so svojím vznešeným celým krvavým telom odsúdiť na smrť na kríži, že si na svojich svätých boľavých pleciach niesol kríž a keď ťa zúrivo priviedli na miesto umučenia a vyzliekli zo šiat, nechal si sa pribiť na drevo kríža.

Buď naveky uctený, Pane Ježišu Kriste, za to, že si v takej úzkosti svojím dobrotivým pohľadom lásky pokorne zhliadol na svoju vznešenú matku, ktorá nikdy nezhrešila a vôbec nikdy nesúhlasila ani s najmenším hriechom a aby si ju potešil, zveril si ju do vernej ochrany svojmu učeníkovi.

Buď naveky zvelebený, môj Pane Ježišu Kriste, za to, že si vo svojej smrteľnej úzkosti dal všetkým hriešnikom nádej na odpustenie, keď si milosrdne prisľúbil rajskú slávu zločincovi, ktorý sa na teba obrátil.

Večná chvála ti, môj Pane Ježišu Kriste, za každú hodinu, ktorú si vydržal na kríži za nás hriešnikov v najväčšej horkosti a úzkosti, lebo tvoju ušľachtilú dušu strašne prenikali a tvoje najsvätejšie srdce kruto prerážali najostrejšie bolesti, čo vychádzali z tvojich rán, kým si so slabnúcim srdcom šťastne nevydýchol dušu a s naklonenou hlavou neodovzdal sa pokorne do rúk Boha Otca, až si zomrel v tele a ostal celkom chladný.

Buď zvelebený, môj Pane Ježišu Kriste, za to, že si svojou predrahou krvou a presvätou smrťou vykúpil duše a že si ich milosrdne z vyhnanstva priviedol späť do večného života.

Buď zvelebený, môj Pane Ježišu Kriste, za to, že si si pre našu spásu nechal kopijou prebodnúť bok a srdce a že si prúdom vylial z toho istého boku svoju predrahú krv a vodu, aby si nás vykúpil.

Sláva ti, môj Pane, Ježišu Kriste, za to, že si chcel, aby tvoji priatelia sňali tvoje požehnané telo z kríža a vložili ho do náručia tvojej prebolestnej matky a že si dovolil, aby ťa ona zavinula do plachiet a pochovala do hrobu a aby ťa tam vojaci strážili.

Buď naveky uctený, môj Pane Ježišu Kriste, za to, že si tretieho dňa vstal z mŕtvych a zjavil si sa živý tým, ktorým si sa chcel zjaviť, že si po štyridsiatich dňoch pred očami mnohých vystúpil do neba a čestne si tam umiestnil svojich priateľov, ktorých si vyslobodil z podsvetia.

Jasot a večná chvála ti, Pane Ježišu Kriste, za to, že si zoslal do sŕdc učeníkov Svätého Ducha a ich ducha obohatil nesmiernou božskou láskou.

Buď zvelebený, pochválený a oslávený naveky, môj Pane Ježišu, za to, že sedíš vo svojej božskej sláve na tróne vo svojom nebeskom kráľovstve a žiješ v tele so všetkými svojimi svätými údmi, ktoré si si vzal z tela Panny. A takto prídeš v deň súdu súdiť duše všetkých živých i mŕtvych, lebo ty žiješ a kraľuješ s Otcom i Duchom Svätým na veky vekov. Amen.

Z modlitieb pripisovaných svätej Brigite (Oratio 2: Revelationum S. Birgittć libri, 2, Romć 1628, pp. 408-410)

pripravila Ž. Jenčová

ÚVODNÉ MOTTO:
Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.
Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva.
Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijmú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

Čo sa odohráva vo sviatosti pokánia?

Napriek mnohorakému zlu, do ktorého sme ako ľudia upadli, nám Boh dáva istotu, že vo svojom milosrdenstve nám úplne odpúšťa všetky hriechy. Stačí, ak vo sviatosti pokánia odovzdáva seba a všetky svoje hriechy. Najväčším prejavom Božej všemohúcnosti je odpúšťanie a zľutovanie. Máme možnosť vždy nanovo odhaliť Božie milosrdenstvo a prežívať radosť z Božej lásky voči nám.

Pápež František píše, „aby sme svoj zrak upreli na milosrdenstvo a mohli sa tak sami stať účinným znamením Otcovho konania“. Ježiš nás vyzýva, aby sme sa odvrátili od hriechu a zanechali hnev, zlobu, pomstu a násilie, pretože len vtedy v nás bude prebývať Božia láska, ktorá so sebou prináša pokoj a šťastie. Musíme prijať odpúšťajúcu Božiu lásku a zo srdca odpustiť svojim vinníkom. Konkrétnym prejavom milosrdnej lásky a zároveň výzvou pre každého kresťana, obsiahnutou v Ježišových slovách: „Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo“ (Mt 5,7), je radikálne skoncovať s hriechom a odpustiť tým, ktorí sa voči nám dopustili nespravodlivosti, urážok a krívd.

Úžasný dar, ktorý nám Ježiš dáva vo sviatosti pokánia, je odpustenie hriechov. Tu hmatateľne zakúšame veľkosť Božieho milosrdenstva. Hlavnou príčinou ľudského nešťastia a tragédií je stav smrteľného hriechu, neochota obrátiť sa a neprijatie Božieho odpustenia. Ježiš nás chce oslobodiť z takéhoto stavu duchovnej smrti a zotročenia a preto nám ponúka svoje milosrdenstvo vo sviatosti pokánia. Úprimná spoveď je prameňom najväčšej radosti. Ježiš pri nej koná zázrak odpustenia hriechov a hriešnika vyvádza z duchovnej smrti do plnosti života a slobody Božieho dieťaťa.

Apoštolka Božieho milosrdenstva, svätá Faustína, uvádza v Denníčku Ježišove slová: „Tam sa dejú najväčšie zázraky, ktoré sa ustavične opakujú. Aby sme ten zázrak dosiahli, netreba ísť na ďalekú púť ani vykonať nejaké vonkajšie obrady. Stačí pristúpiť s vierou k nohám môjho zástupcu a povedať mu o svojej úbohosti a zázrak Božieho milosrdenstva sa prejaví v celej plnosti. Aj keby duša bola ako rozkladajúca sa mŕtvola a aj keby z ľudského pohľadu už nebolo pre ňu vzkriesenia a všetko bolo už stratené, nie je tak u Boha. Zázrak Božieho milosrdenstva vzkriesi takú dušu v celej plnosti. Ó, úbohí, ktorí nečerpáte z tohto zázraku Božieho milosrdenstva, nadarmo budete volať, keď už bude neskoro.“

Na inom mieste zas Ježiš hovorí: „Keď prichádzaš na svätú spoveď, mysli na to, že v spovednici ja sám čakám na teba, kňazom sa len zastieram, ale sám pôsobím v tvojej duši. Tu sa úbohá duša stretá s milosrdným Bohom. Povedz dušiam, že z tohto prameňa milosrdenstva môžu čerpať milosti jedine nádobou dôvery. Ak ich dôvera bude veľká, moja štedrosť bude bezhraničná. Pokorné duše zaplavujú prúdy mojej milosti. Pyšní zostávajú vždy v biede a núdzi, lebo moja milosť sa odvracia od nich k pokorným dušiam (Denníček 1602); „Spaľujú ma plamene milosrdenstva, túžim ich vylievať na ľudské duše. Ó, akú bolesť mi spôsobujú, keď ich nechcú prijať... Povedz úbohému ľudstvu, nech sa privinie k môjmu milosrdnému srdcu a ja ho naplním pokojom. Povedz, dcéra moja, že som Láska a Milosrdenstvo samo. Keď sa duša približuje ku mne s dôverou, napĺňam ju takou veľkou milosťou, že ňou prekypuje a vyžaruje ju na iné duše.“

Ježiš Kristus nás uisťuje: „Duša, ktorá dôveruje v moje milosrdenstvo, je najšťastnejšia, lebo ja sám sa o ňu starám“ (Denníček 1273). Zároveň nás vyzýva, aby sme s dôverou a ochotne prijímali dar jeho milosrdenstva: „Skôr ako prídem ako spravodlivý Sudca, najprv otváram dokorán dvere môjho milosrdenstva. Kto nechce prejsť dverami môjho milosrdenstva, musí prejsť dverami mojej spravodlivosti“ (Denníček 1146). Ak pohrdneme darom Božieho milosrdenstva a odmietame ho, ocitneme sa na ceste vedúcej k večnému zatrateniu.

Pápež František nás vyzýva, aby sme horlivo prejavovali milosrdenstvo svojim blížnym: „Znovu objavme skutky telesného milosr-

HNUTIE NA POMOC ROZVEDENÝM KRESŤANOM

v spolupráci s Arcidiecéznym centrom pre rodinu v Košiciach

VÁS POZÝVA NA

Duchovnú obnovu pre rozvedených

žijúcich sami, v nesviatostnom manželskom zväzku, manželov v kríze ako aj ich rodinných príslušníkov

KEDY? **2. - 4. JÚN 2023**
KDE? Pútnický dom bl. Anny Kolesárovej, Obišovce
TÉMA: Hodnoty života
EXERCITÁTOR: **o. Ján KULAN** moderátor Arcidiecézneho centra pre mládež v Košiciach a psychológ
CENA: 68 €

PRIHLASOVANIE: Slávka Kolesárová: 0905 288 845
slavka.kolesarova1@gmail.com

denstva: dávať jesť hladným, dávať piť smädným, odievať nahých, prichýliť pocestných, navštevovať chorých, poskytovať pomoc väzňom, pochovávať mŕtvych. A nezabúdajme ani na skutky duchovného milosrdenstva: dobre radiť pochybujúcim, poúčať nevedomých, napomínať hriešnikov, tešiť zarmútených, trpezlivo znášať krivdu, odpúšťať ubližujúcim, modliť sa za živých a mŕtvych.

Nemôžeme ujsť pred Pánovými slovami, veď na základe nich budeme súdení: či sme dali jesť hladnému a piť smädnému. Či sme prichýlili pocestného a zaodeli nahého. Či sme si našli čas, aby sme navštívili chorého alebo väzňa (Mt 25,31-45). Rovnako sa nás opýtajú, či sme pomohli odstrániť pochybnosti, ktoré sú často zdrojom strachu a osamelosti, či sme dokázali zvíťaziť nad nevzdelanosťou, v ktorej žijú milióny ľudí, najmä deti, ktoré nemajú potrebnú pomoc, aby vyviazli z chudoby, či sme boli nablízku tým, ktorí sú osamelí a smutní, či sme odpustili tým, ktorí nás urazili a či sme odmietli každú nevraživosť a nenávisť, ktoré vedú k násiliu, či sme boli trpezliví podľa vzoru Boha, ktorý má s nami takú veľkú trpezlivosť a, konečne, či sme zverovali v modlitbe Pánovi svojich bratov a sestry. V každom z týchto najmenších je prítomný sám Kristus. Jeho telo sa stáva znova viditeľným, ako telo zmučené, doráňané, bičované, vyhladnuté, na úteku... aby sme ho spoznali, dotýkali sa ho a starali sa oň.

Na súmraku života budeme súdení z lásky. „Kto preukazuje milosrdenstvo, nech to robí radostne“ (Rim 12,8).

Tradícia miništrovania v našej farnosti má hlboké korene. Chlapci hneď po 1. sv. prijímaní majú záujem o miništrovanie. Po dohode s naším duchovným otcom sme sa rozhodli uverejniť základné informácie o miništrovaní vrátane liturgických pravidiel, aby aj táto veľmi dôležitá služba mala svoj "poriadok".

Čo znamená miništrovať? (2. časť)

Slovo miništrovať pochádza z latinského slova ministrare – slúžiť či posluhovať. Miništrovať znamená:

- posluhovať pri Pánovom oltári;
- slúžiť pri slávení svätej omše;
- posluhovať pri vysluhovaní sviatostí a pri ostatných liturgických obradoch a úkonoch.

Miništranti sú chlapci, ktorí vykonávajú túto službu. Miništrantská služba je vznešená a posvätná služba. Je to služba, ktorá rozmnožuje Božie milosti, služba Pánu Ježišovi, kňazom i biskupom a celému veriacemu Božiemu ľudu. Miništrant je po kňazovi najbližšie k samému Pánu Ježišovi Kristovi skutočne prítomnému v Eucharistii, Najsvätejšej Sviatosti Oltárnej. Táto služba je anjelská. Anjeli v nebi sa neustále klaňajú Pánu Bohu a spievajú na jeho slávu a chválu. Slúžia pri nebeskej liturgii. To, čo anjeli konajú v nebi, v našich kostoloch vykonávajú chlapci miništranti. Sú teda viditeľnými zástupcami anjelov. Ich úlohou je prinášať na oltár liturgické knihy, nádoby a rúcha, chlieb a víno, strať sa o kadidlo, dávať veriacim znamenie zvonením a iné. Chlapec po prijatí do liturgickej služby je zasvätený Pánovi. Kedysi miništrovali najschopnejší a najsúcejší mladí muži, ktorých vyberal sám biskup. Títo mladí muži boli rozdelení do štyroch skupín či tried:

1. Ostiári – vrátnici, ktorí zvonili, otvárali a zatvárali dvere kostola a predovšetkým dávali pozor, aby ani jeden pohan (neveriaci človek) nevstúpil do kostola.

2. Lektori – čitatelia Božieho slova, ktorí čítali alebo spievali čítania zo Svätého písma, mohli žehnať chlieb a plodiny.

3. Exorcisti – zaklínači, ktorí mohli pri svätom krste a iných sväteniach zaklínať diabla.

4. Akolyti – vlastní služobníci oltára, ktorí mohli zapaľovať sviece, nosiť svietniky a prinášať víno a vodu na oltár.

Pred Druhým vatikánskym koncilom (1962) tieto takzvané nižšie svätenia dostávali kandidáti na kňazstvo počas teologických štúdií. Dnes už sú len dve nižšie služby, a to lektorát (čitateľ čítaní Božieho slova) a akolytát (rozdávanie svätého prijímania). Každý miništrant bol pokrstený. Biele rúcho, ktoré má miništrant oblečené, mu pripomína jeho krstnú nevinnosť, lebo krstom si obliekol samého Krista. Miništrant má neustále žiť v stave posväcujúcej milosti, aby jeho duša bola čistá, a to najmä vtedy, keď slúži pri Pánovom oltári. Miništrant je teda služobník Pána Boha. Je to krásna, vznešená a svätá služba. Miništrovať je výsadou pre chlapca.

pripravuje: MM

Dedikácia kostola v Hrišovciach

Sobota 4. februára 2023 bola sviatočným dňom pre veriacich z neďalekých Hrišoviec, filiálky farnosti Kluknava.

Po úspešne vykonanej rekonštrukcii miestneho kostola, zasväteného Ružencovej Panne Márii, navštívil na pozvanie farára Jozefa Palenčára tento kostol diecézny administrátor Mons. Ján Kuboš, aby posvätil kostol a nový oltár pripravený najmä vďaka usilovnosti Božieho ľudu.

Slávnosť posviacky začala dopoludnia. V jej úvode oboznámil pán farár všetkých prítomných s históriou kostola a s rekonštrukčnými prácami, ktoré boli vykonané v nedávnej minulosti. Otec biskup Ján s vďakou za aktívne angažovanie sa kňazov i veriaceho ľudu farnosti pokračoval v liturgickej slávnosti, pričom v homílii pripomenul dôležitosť existencie murovaných chrámov. Tie sú totiž symbolom Cirkvi, ktorá ako spoločenstvo veriacich v Krista spája v jedno všetkých pokrstených a tak je znakom a nástrojom dôverného zjednotenia ľudí s Bohom i navzájom medzi sebou.

Nech Pán požehná všetkých dobrodincov a dobrovoľníkov, ktorí aktívne prispeli k tomu, aby sa ďalší chrám v spišskej diecéze stal ešte krajším príbytkom Všemohúceho Boha, prebývajúceho medzi ľuďmi.

prevzate z časopisu Kapitula

Trampoty v manželstve

pripravuje: MUDr. B. Vaščák

171. Všetko konajme s modlitbou

Stretnutie s Ježišom je najdôležitejšia chvíľa nášho dňa, ktorá má predchádzať všetko ostatné. Takto budeme mať čas a v srdci pokoj. Všetko je ovocie modlitby. Aká je modlitba, taký je život. Taký je stav našej duše a tela, také sú naše skutky a taký je ich úžitok pri budovaní Božieho kráľovstva v ľudských dušiach a pri záchrane tých, čo hynú vo svojich hriechoch. Všetko, čo robíme svojím srdcom, mysľou alebo rukami, sa musí začínať modlitbou, končiť modlitbou a ostávať ponorené do modlitby, ak to má mať zmysel a hodnotu. Ak budeme všetko začínať s modlitbou, nebudeme mať problém s časom.

Modliť sa znamená zo všetkých síl prijímať Boha a radovať sa z toho, že ty si a že On je. Je to čoraz hlbšie poznávanie seba samého a všetkého v Bohu. Je to oslobodenie sa od determinácií, ktoré ti vnucuje svet, iní ľudia a ktoré si nanucujeme sami. Cieľom kontemplácie je zjednotiť sa s Ježišom, aby sme plnili jeho vôľu v každej chvíli života. Jediným motívom je tu láska k Ježišovi. Máme zabúdať na seba a ponárať sa do tejto lásky. Zrieknime sa všetkého vonkajšieho. Veľa ľudí nechápe cieľ a zmysel kontemplácie správne. Hľadajú v nej príjemné pocity a mimoriadne mystické zážitky možno aj preto, aby uspokojili svoj egoizmus a márnivosť.

Ak sa s niekým rozprávame, musíme sústrediť celú svoju pozornosť naňho. Chápať ho a vnímať jeho reakcie na naše slová - ešte viac to má platiť vo vzťahu k Ježišovi. V modlitbe buďme s Ježišom, nedajme sa znechutiť, že jeho láska nie je vždy vnímateľná pocitmi. Nesmie to byť pre nás prekážkou. Netúžme po zážitkoch. Ide o to, aby sme ticho a pokojne ostávali v ňom, nezávisle od toho, či nám dá pocítiť svoju blízkosť alebo nie. Jeho blízkosť je vždy rovnaká - je to láska, vďaka ktorej existujeme. Lepšia je vnútorná radosť prežívaná v intimite s ním ako vonkajšie nadšenie. Takúto vnútornú radosť vidno a vyžaruje na iných. Netreba k nej nič dodávať. Tou radosťou je sám Ježiš.

Pri modlitbe hovorme menej, ale vrúcnejšie, tak, aby sme chápali a precítili každé slovo, aby nám myšlienky neblúdili. Nie je dôležitý čas a množstvo, ale kvalita – zjednotenie sa s Ježišom pri modlitbe. Čím častejšie a vedomejšie človek prosí o pomoc Pána, Pannu Máriu, duchov a duše, ktoré sú nám dané ako ochrancovia, tým viac víťazstiev dostaneme. Ak sa však spoliehame iba na seba samých, prehrávame, pretože odolať veľkej sile zla sami nedokážeme.

Je zlé, ak nemáme v srdci ustavičnú modlitbu, z ktorej ma vychádzať náš každodenný život: všetky naše myšlienky, reakcie a skutky. Ak žijeme v stave modlitby, všetko, čo vychádza z nás, je láskou a milosrdenstvom. Súčasne je to aj Ježišovou múdrosťou a jeho pokojom. Keď v nás tíchne modlitba - vedomé úsilie o zjednotenie sa s ním - ostávame so svojou ľudskou prázdnotou a vychádza z nás tieň dedičného hriechu. Ba môže sa stať, že cez túto prázdnotu vychádzajú zlí duchovia a prejavujú sa v nás navonok! V našom srdci a v našich myšlienkach nemôžu byť prázdne chvíle, akási nijakosť. Nemôžeme sa dať pohltiť tým, čo je vonkajšie, čo vychádza zo sveta a opustiť vnútorný stav modlitby. Máme dbať na to, aby náš vnútorný život intenzívnel, aby v nás neochablo vnútorné napätie lásky a odovzdanosť Bohu. Kým žijeme na zemi, nesmieme v tejto snahe a námahe ustať. Oddýchnuť si môžeme v Ježišovi, keď dá našej duši odpočinok v modlitbe.

Keď sa nedokážeme modliť horlivo, spomeňme si na to, čo dobré pre nás Ježiš vykonal v našom živote. V ťažkých chvíľach sa skúsme modliť slovami a nahlas. Stále si musíme uvedomovať Ježišovu prítomnosť s nami a v nás. Rozprávajme sa s ním v každej chvíli života, čokoľvek robíme a kdekoľvek sme. Všetko mu odovzdajme. Všetko robme pre neho, aby náš každodenný život bol na jeho chválu. Ak je v našej mysli hluk myšlienok a v srdci búrka emócií, bojujme proti tomu aktívnou slovnou modlitbou a vrúcnym zvelebovaním a vzdávaním vďaky.

Ďakujme zvlášť za ťažkosti a za utrpenie. Prosme o silu a vytrvalosť, o schopnosť prijať všetko a v čistote srdca všetko obetovať. Ak však pocítime, že do nášho srdca vstupuje milosť ticha a že na nás spočíva Ježišov pohľad lásky, zmĺknime, utíšme si myseľ a emócie srdca a zahľaďme sa na Ježiša. Ponorme sa do jeho pohľadu, aby nás prenikol. Ostávajme v tichu plnom obdivu, aby sme nestratili nič zo svätosti týchto chvíľ milosti, ktoré sú nám dané.

Najdokonalejšia modlitba je zotrvanie v tichom obdive bez slov. Dokáže to duša, ktorá veľmi miluje a ktorá chce dať všetko svojmu Milovanému. Pýtame sa, ako to urobiť? Túžme

po tom - všetko ostatné urobí Ježiš. Treba nám vyjadriť len svoje fiat tak ako Panna Mária. Ona neurobila nič okrem toho, že súhlasila, túžila, milovala a všetko podriadila tej jedinej Láske, v ktorej žila a pre ktorú žila. Odovzdala všetko a dôverovala vo všetkom. Preto dala Ježiša svetu. Každý človek môže urobiť to isté, ak sa celkom odovzdá mojej vôli.

Koľko modlitby, toľko lásky, múdrosti a pokoja je v tvojom srdci. Koľko sme od Ježiša prijali počas modlitby, toľko môžeme dať druhým z toho, čo je hodné dávania. Sami zo seba nemáme nič, čo by sme mohli dať. Blížnym môžeme dať len Ježišove dobro alebo svoju prázdnotu alebo zlo pekla! *MUDr. B. Vaščák*

Ohlášky

• sobáš 29. apríla 2023 v Sabinove - **Marek Jenča,** syn rodičov Jozefa a Evy rod. Čechovej, narodený v Krompachoch, bývajúci vo Víťaze a **Elena Uličná Tkáčiková,** dcéra rodičov Jaroslava Uličného a Eleny Tkáčikovej, narodená v Starej Ľubovni, bývajúca v Sabinove

• sobáš 27. mája 2023 vo Víťaze o 15.00 - **Jaroslav Vrábeľ,** syn rodičov Jaroslava a Jany rod. Dejmutovej, narodený v Spišskej Novej Vsi, bývajúci v Kolinovciach a **Natália Dugasová,** dcéra rodičov Ladislava a Kataríny rod. Pacovskej, narodená v Prešove, bývajúca vo Víťaze

Stalo sa

• 18. 3. v sobotu po sv. omši bolo stretnutie členov modlitbovej skupiny sv. pátra Pia

• 24. 3. v piatok bola nočná adorácia vo farskom kostole od 21.00 - 22.00, pri ktorej zazneli piesne chvál

• 2. 4. v Palmovú nedeľu sme sa pred druhou sv. omšou o 10.30 stretli pri kostole sv. Ondreja, kde bolo požehnanie ratolestí, ktoré sme niesli v rukách v sprievode do farského kostola sv. Jozefa, kde začala slávnostná sv. omša; táto procesia nám pripomenula Pánov vstup do Jeruzalema na osliatku, kde podstúpil umučenie

• 6. 4. vo Štvrtok svätého týždňa o 9:30 bola v katedrále sv. Alžbety v Košiciach omša svätenia olejov, pri ktorej bola posvätená krizma a požehnaný olej katechumenov a olej chorých

• 7. 4 v Piatok utrpenia Pána bola krížová cesta doobeda - vo Víťaze sa začala o 11.00 a v Ovčí o 12.30; krížové cesty boli v kostoloch kvôli chladnému počasie a sneženiu

• 7. 4. v Piatok utrpenia Pána sa začal deviatnik pred sviatkom Božieho milosrdenstva

• 9. 4. v nedeľu sme slávili najväčší kresťanský sviatok - Veľkonočnú nedeľu Pánovho zmŕtvychvstania

• 16. 4. v Druhú veľkonočnú nedeľu - v Nedeľu Božieho milosrdenstva sme sa o 15.00 vo farskom kostole modlili slávnostnú korunku k Božiemu milosrdenstvu v hodine milosrdenstva pred vyloženou Sviatosťou oltárnou

Stane sa

• 30. 4. v nedeľu bude zbierka na kňazský seminár sv. Karola Boromejského v Košiciach

• 1. 5. v pondelok slávime odpustovú slávnosť v našom farskom kostole, zasvätenom sv. Jozefovi, robotníkovi; slávnostnú sv. omšu o 10.30 bude celebrovať Daniel Jancusko, policajný kaplán Ordinariátu ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky, pôsobiaci v Pezinku

• 6. 5. v sobotu sa chystá farská púť s Rádiom Lumen do Sanktuária Božieho milosrdenstva v Krakove; hlavným celebrantom a kazateľom bude Mons. Jozef Halko, bratislavský pomocný biskup, je to už 16. ročník

• 13. 5. v sobotu po sv. omši bude stretnutie členov modlitbovej skupiny sv. pátra Pia

• 13. 5. v sobotu bude o 10.00 na fare v katechetickej miestnosti spoločná krstná náuka

• 20. 5. v sobotu v našej farnosti bude celodenná poklona najsvätejšej Sviatosti oltárnej; vo Víťaze sa začne po sv. omši od 7.30 do 11.00 a vo filiálnom kostole v Ovčí od 11.30 do 15.00, zakončená bude požehnaním

• 21. 5. v nedeľu bude po sv. omšiach zbierka na katolícke masmédiá

• 21. 5. v 7. veľkonočnú nedeľu bude o 10.30 sv. omša v Doline

• 28. 5. v nedeľu na slávnosť Zoslania Ducha Svätého bude vo filiálnej obci v Ovčí v kostole sv. Barbory 1. sväté prijímanie detí; pri slávnostnej svätej omši o 10.30 po prvýkrát prijmú Pána Ježiša v Eucharistii

Prehľad bohoslužieb

		Víťaz		Ovčie	
24. 4.	Pondelok				
25. 4.	Utorok	**18:00**	† Veronika Čechová (výročná)		
26. 4.	Streda			**18:00**	za ZBP Jaroslava a Márie
27. 4.	Štvrtok	**7:00**	na úmysel Bohuznámej osoby		
28. 4.	Piatok	**18:00**	40: Martin Uličný a za jeho rodinu	**17:00**	† Ján, Mária a Štefan
29. 4.	Sobota	**7:00**	za ZBP rodín prístrešia „Galdunová“		
30. 4.	**4. veľkonočná nedeľa**	**7:30**	85: Mária Bednárová	**9:00**	za farnosť
		10:30	† Jozef Uličný (výročná), (208)		
1. 5.	**Sv. Jozefa, robotníka**	**7:30**	† Mária, Michal, Jolana a Bartolomej		
		10:30	ODPUST - za miestnych hasičov		
2. 5.	Utorok	**18:00**	† Ladislav, Žofia a Terézia		
3. 5.	Streda			**18:00**	† Marcela, Milan a Veronika
4. 5.	Štvrtok	**18:00**	† Marta Balogová		
5. 5.	Piatok	**18:00**	50: Terézia a Valentín	**17:00**	za farnosť
6. 5.	Sobota	**7:00**	za živých a mŕtvych členov RB		
7. 5.	**5. veľkonočná nedeľa**	**7:30**	† Žofia, Ladislav a Terézia	**9:00**	† Ján Uličný (výročná)
		10:30	† Margita Galdunová (výročná)		
8. 5.	Pondelok				
9. 5.	Utorok	**18:00**	† Ondrej, Helena a Oľga		
10. 5.	Streda			**18:00**	89: Žofia Balogová
11. 5.	Štvrtok	**7:00**	55. manž.: Helena a Viktor Pavlíkovci		
12. 5.	Piatok	**18:00**	† Ján, Mária, Jozef, Štefan a Mária	**17:00**	† Ján Uličný ml.
13. 5.	Sobota	**7:00**	† Cyril, Alžbeta a Filip		
14. 5.	**6. veľkonočná nedeľa**	**7:30**	za farnosť	**9:00**	za ZBP rodín prístrešia „Za ulicu“
		10:30	† Angela Glovová		
15. 5.	Pondelok				
16. 5.	Utorok	**18:00**	† Tomáš a Mária, Ondrej a Barbora		
17. 5.	Streda			**18:00**	70: Regína Tkáčová
18. 5.	**Nanebovstúpenie Pána**	**7:00**	za farnosť		
		18:00	za ZBP rodín prístrešia „Bolček“	**17:00**	† Urban, Martin, Stanislav a Vendelín
19. 5.	Piatok	**18:00**	† Vladimír Baloga		
20. 5.	Sobota	**7:00**	† Imrich, Alžbeta, Cyril, Regína a Jozef		
21. 5.	**7. veľkonočná nedeľa**	**7:30**	† Františka, Martin, Žofia a Ondrej	**9:00**	za ZBP Vladimíra Jenču a jeho rodiny
		10:30	V DOLINE - za farnosť		
22. 5.	Pondelok	**18:00**	† Terézia Magdová a Ján Pendrák		
23. 5.	Utorok	**18:00**	75: Anton Eštočák		
24. 5.	Streda			**18:00**	† Matej, Mária, Viktor, Terézia a Viktor Stašíkovci
25. 5.	Štvrtok	**7:00**	† Apolónia a Helena		
26. 5.	Piatok	**18:00**	50: Gabriel Novotný a 25. výr. manž. s Danielou	**17:00**	† Valentín, Jozefína a Jozef
27. 5.	Sobota	**15:00**	sobáš: J. Vrábeľ - N. Dugasová		
28. 5.	**Zoslanie Ducha Svätého**	**7:00**	† Ján Velčok	**10:30**	**1. sv. prijímanie detí**
		9:00	60: Terézia Šusterová		

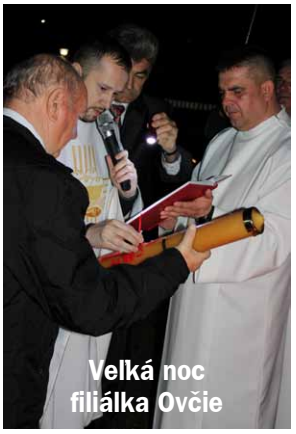

Velká noc
filiálka Ovčie

Duchovný otec Pavol
ďakujeme!

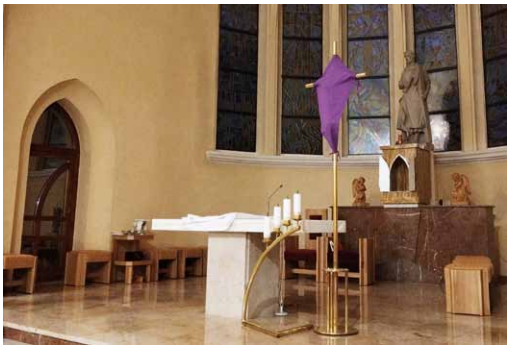

Veľká noc
farnosť Víťaz

Naši mladí kantori
ďakujeme!